

NEA PARALIAS

EEN UITGAVE VAN VZW ELEFThERIA PARALIAS

Zeventiende jaargang
Nummer 66
April 2022

ELEFThERIA PARALIAS

BELGISCH-GRIEKSE VERENIGING VZW

ΝΕΑ PARALIAS

Zeventiende jaargang - Nummer 66 - April 2022

Lees in dit nummer ondermeer:

3	Voorwoord	De voorbeschouwingen van André, onze voorzitter
4	Agenda	We nodigen u uit voor een wandeling in Damme (Oostkerke)
6	Fotowedstrijd	Lees hier het reglement van onze fotowedstrijd met als thema... Hellas
7	Terugblik	We kijken terug op de Nieuwjaarsreceptie en de Bowlingnamiddag
7	Boekenplank	Het simpele geschenk van Stefanos Xenakis, Aniforos van Nikos Kazantzakis
9	Smyrna	100 jaar geleden had de Klein-Aziatische catastrofe plaats
10	Was het maar '21	Niet 2021 maar 1821, toen begon de Griekse onafhankelijkheidsstrijd
11	Grieken van Oekraïne	100 jaar na de Grieken van Smyrna worden nu de Grieken van Oekraïne zwaar getroffen; we onderzochten wie ze zijn, hun lange geschiedenis, en hun rol in verband met het huidige Griekenland
18	Wat is de echte naam	De naam waarmee een artiest bekend is, is veelal verschillend van hun geboortenaam. Ontdek de ware namen van Griekse artiesten
18	Het hangt ervan af	Beluister deze bekende song gezongen door Charis Alexiou en lees hier de vertaling
20	Wist je dat...?	Oligarch, NATO, eerste Argentijnse president, Acropolis-bloem, exacte replica's van de Parthenon-friezen, aantal Grieken gedaald
22	Bijzondere Grieken	Anargiros, de beste huisarts, Tselementes en zijn kookboeken, kunstenaar Mytaras
23	Humor	5 vrouwen naar het bal en vrouwelijke patiënt bij de dokter
24	Culinair	DNA van feta en recept voor frappé, de Griekse ijskoffie
25	Bestemmingen	De Odontotos-spoorweg, Agia Theodora, Lipsi, archeologische site van Phaistos, Thorikos
27	Taalweetjes	Over gevoelsuitdrukkingen en over drinken en eten in het Grieks
29	Kruiswoordraadsel	Activeer je brein en test je kennis van de Griekse taal
30	Vrede	Een mooi gedicht van Yannis Ritsos. Vrede, iets waar veel mensen nu naar uitkijken
31	Wijsheid	Wat zijn de successen van het leven aan een bepaalde leeftijd
34	Links	Een selectie van de websites die we in de voorbije maanden bezochten. Links naar YouTube video's in verband met... Griekenland

Frontcover: Kreta 2017 © Nicole De Neve - Backcover: Kreta 2017 © Greet De Mesel

Nea Paralias is het teamwerk van: Johan Van Iseghem, Lieve Wintein, Patrick Vandamme en André Delrue

In deze uitgave zijn er ook bijdragen van Jan Lejeune en Carlos Thoon

Vertalingen: Johan Van Iseghem, Jan Lejeune, Carlos Thoon en Lieve Wintein

De informatie in deze publicatie kan onjuistheden of tikfouten bevatten. De houder en / of auteurs van de teksten zijn verantwoordelijk voor hun bijdragen. Eleftheria Paralias vzw kan in geen geval verantwoordelijk gesteld worden voor schade in de brede zin, voortvloeiend uit het gebruik van de informatie in deze publicatie en op de website. Deze publicatie bevat links naar sites die beheerd worden door derden; deze links worden uitsluitend als illustratie en voor uw gemak aangeboden. Eleftheria Paralias vzw, houder van deze publicatie, oefent geen enkele controle uit over de sites van derden en aanvaardt geen enkele aansprakelijkheid met betrekking tot de inhoud ervan; Eleftheria Paralias vzw is evenmin verantwoordelijk voor de goede werking van de links. De opname van links naar deze sites houdt geen enkele goedkeuring in van de inhoud van deze websites en impliceert geen enkele samenwerking met de uitbaters van deze websites.

Teksten uit deze publicatie mogen enkel mits akkoord van Eleftheria Paralias vzw overgenomen worden en enkel voor persoonlijke en niet-commerciële doeleinden. Voor vragen of inlichtingen over deze algemene gebruiksvoorwaarden en bepalingen, dient de gebruiker contact op te nemen met Eleftheria Paralias vzw per mail aan redactie@eleftheriaparalias.com

Belgisch-Griekse Vereniging – ondernemingsnummer 0460.445.439

Zetel: A.J. Witteryckstraat 14, 8310 Assebroek

050 35 65 05

IBAN: BE67 0014 7876 4087 / BIC: GEBABEBB tnv Eleftheria Paralias vzw

www.eleftheriaparalias.com

mail@eleftheriaparalias.com

Voorwoord

Beste Griekenlandliefhebber,

We schrijven 'vrijdag 25 maart 2022'. Lekker zonnetje, geen wind, 18°, de ganse week kenden we zo'n mooi weer. Ideaal om te genieten op een terras van een heerlijke pint of een ouzo voor de liefhebbers. We kunnen in feite zeggen dat de herfst naadloos is overgegaan in de lente.

In Griekenland kende men winterse toestanden. Sneeuw in Athene, nachtvorst en amper 5°. Gaby, die net uit ons geliefde land is teruggekeerd, beaamt dit: "Dit hebben we in Griekenland nog nooit meegemaakt. Zo'n koude wind. Het kruipt in de kleren". Ook Frans en Anita meldten koude toestanden, maar ook warme gastvrijheid uit Athene.

Nicole en ik hebben het ook al anders meegemaakt. Een tiental jaar terug trokken we ook in de maand maart naar Athene. Overdag steeg de temperatuur vlot naar de 20°. Elke dag scheen de zon. Moet ik nog zeggen dat we fantastische dagen in de Griekse hoofdstad beleefden. Alleen 's avonds was het nog iets te fris om op een terras te zitten.

Niettegenstaande er toch nog veel besmettingen zijn, lijkt de moeilijkste coronaperiode achter de rug en kunnen we eindelijk weer vooruit kijken. Op zaterdag 23 april 2022 gaat onze daguitstap door naar Dordrecht samen met onze 'Griekse' vrienden van Chirapsia uit Antwerpen. Laat ons duimen dat de weergoden ons gunstig gezind zullen zijn. Wetende dat ik bijna altijd mooi weer heb als ik een activiteit organiseer, zegt Nicole altijd "na de vette jaren komen de magere jaren". Die vette jaren mogen best nog vele jaren aanhouden.

Tussen de eerste en de tweede lockdown, in september 2020, nodigden we onze leden uit voor een wandeling in Oostkerke. We werden echter getraakteerd op een gietende regen. Na de wandeling waren we blij dat onze penningmeester ons trakteeerde op een aperitief waarna we konden aanschuiven voor een lekkere boterham. Nu het leven terug wat normaler wordt, lijkt het interessant om deze wandeling nog eens over te doen en dit keer op een zomerse dag in juni.

In de afgelopen twee jaar was er geen ledenfeest. Als alternatief konden we in 2021 terecht in restaurant El Greco in Brugge voor een lekkere maaltijd, maar we misten toch de sfeer van een ledenfeest met livemuziek en dans. Het gaat ook vlotter om met anderen een babbeltje te slaan terwijl dat in een restaurant meestal beperkt blijft

tot je tafelgenoten. Noteer alvast maar zondagmiddag 21 augustus voor ons feest. Om iedereen de kans te geven mee te vieren, kiezen we dit jaar voor de namiddag. Onze vereniging bestaat nu 35 jaar en we willen ook zoveel mogelijk leden van toen er nog bij hebben. We ondervinden dat meer en meer mensen noodgedwongen de verplaatsing met het openbaar vervoer of carpooling doen.

In tegenstelling tot 2021 konden we tijdens de nieuwjaarsreceptie, met een paar weken uitstel, klinken op 2022. Het was een leuke en succesvolle avond, niettegenstaande we nog moesten rekening houden met de geldende coronamaatregelen. Laat ons hopen dat we het jaar 2023 mogen inzetten op een normale manier en dat we Karine en Jan weer aan het werk mogen zetten om de dansvloer te vullen.

Op de jaarlijkse algemene vergadering van de vereniging in februari 2022 werd beslist dat het huidige bestuur nog één jaar verder doet om het jubileumjaar vlot te kunnen organiseren. Mag ik hopen dat het jaar 2022 geen afscheidsjaar wordt voor Eleftheria Paralias. Veel zal afhangen of er voldoende mensen zullen zijn om bestuurlijke en/of vrijwilligerstaken op zich te nemen. Laat ons duimen...

Bij het verschijnen van nummer 66 van Nea Paralias wil ik even stilstaan bij het vele werk dat Johan en Lieve doen om vier maal per jaar een gevuld ledenblad te publiceren. Door de jaren heen mochten we steeds meer bijdragen ontvangen van onze leden. Dit maakt dat Nea Paralias een blad geworden is VAN en DOOR de leden. We stellen ook vast dat de interesses tussen onze leden verschillend zijn. Daarom proberen we een tijdschrift samen te stellen voor elk wat wils. We doen ons uiterste best, maar weten dat het moeilijk is om taalfouten te vermijden.

Bedankt Johan en Lieve om hiervoor te zorgen.

Ik wens jullie veel leesplezier en we kijken al uit om jullie te begroeten op één van onze activiteiten.

André Delrue,
Voorzitter

Belangrijke opmerking:

Om onze activiteiten vlot te kunnen voorbereiden vragen wij u rekening te willen houden met de uiterste inschrijvingsdatum (in het rood opgegeven). Na deze datum neemt het bestuur geen inschrijvingen meer aan. Gestorte bedragen worden niet terug betaald omdat wij dan reeds kosten hebben gemaakt of praktische schikkingen (zoals bijvoorbeeld reservaties) getroffen hebben. Uw inschrijving is pas definitief nadat u per e-mail een bevestiging van inschrijving ontvangen hebt en nadat wij uw betaling van het deelnamebedrag ontvangen hebben. We raden aan bij telefonische inschrijving, geen berichten in te spreken op de voicemail omdat deze berichten soms verloren gaan.

We kunnen opnieuw een min of meer normale agenda publiceren in Nea Paralias. Iedere activiteit wordt eveneens via e-mail aangekondigd op de laatste dag van de maand voorafgaand aan de activiteit.

Wij nodigen u vriendelijk uit naar de volgende activiteiten

Wandeling in Oostkerke

Zondag 26 juni 2022 om 14.30 uur

**Samenkomst om 14.30 uur aan het restaurant 'In de Groene Wandeling'
Koolkerkesteenweg 52, Damme (Oostkerke)**

We wandelen in Oostkerke langs het Leopoldkanaal en het Schipdonkkanaal, in de volksmond de 'Blinker' en de 'Stinker' genoemd. We hebben deze wandeling georganiseerd in september 2020 tussen twee lockdownperiodes in. Aangezien het toen fel regende en het landschap zo schilderachtig is, willen we thans van deze wandeling genieten in de zomer. Na de wandeling kunnen we in het restaurant onze voetjes onder tafel schuiven voor een lekkere boterham. Zin om mee te wandelen? Schrijf meteen in.

Praktische informatie

- Wanneer: zondag 26 juni om 14.30 uur stipt.
- Vertrekpunt: restaurant 'In de Groene Wandeling', Koolkerkesteenweg 52, Damme (Oostkerke).
- Afstand: 8,9 km.
- Degenen die niet de volledige wandeling meewandelen kunnen op eigen ritme een korter stukje langs het kanaal wandelen en terugkeren naar het vertrekpunt.
- Maaltijdkeuze: boterham met kaas of boterham met gedroogde hesp.
- Aangepast schoeisel aanbevolen.
- Bij problemen: bel naar André Delrue, gsm 0486 02 56 53

Deelnameprijs per persoon: 7 euro voor leden - 10 euro voor niet-leden.

De deelnameprijs omvat de begeleide wandeling en de maaltijd.

Inschrijven: telefonisch 050 35 65 05 (André en Nicole)

of via e-mail bestuur@eleftheriaparalias.com

Bedrag vooraf storten op rekeningnummer BE67 0014 7876 4087

op naam van Eleftheria Paralias vzw

met vermelding wandeling / je naam / aantal personen / maaltijdkeuze

Uiterste inschrijvingsdatum: 16 juni 2022

En verder...

- zondag 21 augustus 2022: Ledenfeest.
Verdere informatie volgt in het ledenblad Nea Paralias van juli.
- zaterdag 1 oktober 2022: daguitstap naar Lille (Rijsel).
Meer info in het ledenblad Nea Paralias van juli.
- Een jubileumjaar betekent ook dat we terug een fotowedstrijd organiseren.
Zie volgende bladzijde.

Activiteiten door derden

Onderstaande activiteiten worden niet georganiseerd door Eleftheria Paralias vzw.
Voor inschrijving en info contacteer het vermelde e-mailadres of telefoonnummer.
Deze activiteiten gaan enkel door als de coronamaatregelen het toelaten.

De **El Greco Vrienden** uit Roeselare organiseren activiteiten telkens in restaurant El Greco, Brugsesteenweg 14, Roeselare. Voor info en inschrijvingen contacteer Marleen Nollet via e-mail marleen.nollet@telenet.be

Livemuziek met YPSILON in restaurant El Greco, Brugsesteenweg 14, Roeselare op vrijdag 4 maart, vrijdag 3 juni en 7 oktober 2022. Info en reserveren bij Yannis telefonisch op 051 22 01 67

Griekse volksdansen

Karine Kint organiseert Griekse danslessen in het sportcentrum Den Strooien Hane, Albert van Caloenstraat 2 in Loppem. Voor info en kalender contacteer Karine Kint telefonisch op 0476 99 37 02 of via e-mail karine.kint@telenet.com

Concerten

Uitgebreide berichtgeving over Griekse concerten en evenementen in België en Nederland vind je op de website www.skopos.be. De website bevat ook heel veel informatie over Griekse artiesten, componisten, muzikanten, platenfirma's, muziekinstrumenten alsook geschiedkundige informatie. Op de pagina www.skopos.be/GrMuziek/Nieuws/Mail_Service/index.html kan je inschrijven voor de gratis nieuwsbrief.

TIP: Als je interesse hebt voor een bepaald concert, neem dan best eerst contact op met het bestuur van Eleftheria Paralias om na te gaan als dit concert door ons tegen een verminderde prijs wordt aangeboden.

Voordelen voor EP-leden

Op vertoon van de lidkaart 2022 geniet u van uitzonderlijke voordelen bij de sponsors:

- 5% korting bij een maaltijd in Eethuisje Socrates, Oostendestraat 36, Torhout - 10% korting bij een maaltijd in restaurant Acropolis, Albert I Promenade 3, Oostende - 10% korting bij een maaltijd in restaurant El Greco, Sint-Jakobsstraat 48, Brugge - een gratis aperitief bij een maaltijd in restaurant El Greco, Brugsesteenweg 14, Roeselare

De echte Griekse keuken met alle specialiteiten

Ma / dagschotel	12u00 - 14u30	18u00 - 24u00
Di	gesloten	
Wo / dagschotel	12u00 - 14u30	18u00 - 24u00
Do / dagschotel	12u00 - 14u30	18u00 - 24u00
Vr / dagschotel	12u00 - 14u30	18u00 - 24u00
Za		18u00 - 24u00
Zo en feestdagen	12u00 - 14u30	18u00 - 24u00

Brugsesteenweg 14 - 8800 Roeselare
Tel. & Fax: 051 22 01 67 - GSM 0484 13 49 62
www.resto-el-greco.be

El Greco Roeselare / www.tripadvisor.nl

Grote keuze meeneemgerechten

Parking beschikbaar: "Hugo-Verriestraat 100"

Fotowedstrijd

Het is al van 2017 geleden dat Eleftheria Paralias vzw nog een fotowedstrijd hield. Dit jaar is het zover. Het thema is uiteraard Griekenland, hoe kan het ook anders als Griekenlandliefhebber. Griekenland in de ruimste betekenis. Ga je dit jaar naar Griekenland, dan kijken we graag mee. Lukt het niet om je geliefkoosde land te bezoeken, dan heb je beslist nog mooie foto's van vroeger.

Alle ingezonden foto's worden tentoongesteld tijdens ons Kafeneio dat doorgaat op zondag **13 november 2022**. Dan worden de winnaars bekendgemaakt en worden de prijzen aan de winnaars overhandigd. Filmclub Spectrum Oostkamp staat in voor de jurering. Een bredere selectie van foto's zal ook gepubliceerd worden op onze website.

Wedstrijdreglement

- ➔ Enkel leden van de vereniging Eleftheria Paralias vzw kunnen deelnemen aan de fotowedstrijd. Bestuursleden van de vereniging Eleftheria Paralias vzw en juryleden zijn uitgesloten.
- ➔ Per deelnemer mogen maximum 5 foto's worden ingeleverd.
- ➔ De afmeting van iedere foto is minimum 10 cm x 15 cm en maximum 13 cm x 18 cm. Enkel foto's die voldoen aan deze afmetingen komen in aanmerking.
- ➔ Zowel zwart-wit als kleurenfoto's zijn toegelaten.
- ➔ Per foto wordt er vermeld waar de foto genomen werd.
- ➔ Uw naam of andere persoonsgegevens mogen niet op de voorzijde en niet op de achterzijde van de foto's vermeld staan.
- ➔ Iedere foto wordt gekleefd op een afzonderlijk wit of zwart blad stevig papier van A4-formaat (21 cm x 29,7 cm). Aan de achterzijde van het blad brengt u een zelfklever aan waarop u een zelfgemaakte code schrijft, alsook een nummering van 1 tot en met 5 en de plaats waar de foto genomen werd. De code is dezelfde voor alle foto's.
- ➔ Bij uw foto's voegt u een gesloten omslag waarop u aan de buitenkant uw code schrijft. In deze omslag steekt u een briefje met daarop uw naam, adres, telefoonnummer en eventueel e-mailadres.
- ➔ Filmclub Spectrum Oostkamp staat in voor de jurering. Het oordeel van de jury is bindend.
- ➔ Er wordt een klassement opgesteld van alle deelnemende foto's.
- ➔ Alleen de hoogst geklasseerde foto per persoon komt in aanmerking voor een prijs.
- ➔ De uiterste datum van inzending is **10 oktober 2022**.
- ➔ Door deel te nemen verklaart u zich akkoord met de bepalingen in het wedstrijdreglement.
- ➔ De inzendingen worden bezorgd op volgend adres:
ELEFThERIA PARALIAS vzw, A.J. Witteryckstraat 14, 8310 Assebroek.
- ➔ Meer inlichtingen te bekomen bij André Delrue, telefoon 050 35 65 05.

Zoekertje

Ons lid Camilla Duverger heeft 55 elpees van Nana Mouskouri, gezongen in het Frans, Engels, Duits en Grieks. De langspeelplaten zijn in perfecte staat maar een paar hoezen zijn beschadigd. Camilla verkoopt het ganse pakket voor slechts 49 euro.

Interesse? Zend een e-mail naar Camilla via redactie@eleftheriaparalias.com

Onze private Facebookgroep werd gecreëerd voor leden van Eleftheria Paralias vzw. We moedigen onze leden aan om allerlei Griekse weetjes, nieuwsberichten, receptjes, reisverhalen, enzovoort te delen in een aangenaam en sociaal kader.

Terugblik

Nieuwjaarsreceptie - 5 februari 2022, Brugge

Op zaterdag 5 februari 2022 werd er een beperkte nieuwjaarsreceptie georganiseerd, rekening houdend met de geldende coronamaatregelen. Een kleine veertig leden waren aanwezig, op veilige afstand van elkaar en met vier personen per tafel. Iedereen toonde zijn coronapas. De mezebordjes werden aan tafel verdeeld. Onder het drinken van een aperitiefje kon toch weer eens wat bijgepraat worden na een lange tijd van elkaar niet zien. André deed het jaarprogramma wat uit de doeken en de vasilopita werd aangesneden. Dit jaar vond Frans het muntje in zijn taartpunt, en wordt daarmee de

koning voor dit jaar. Na nog wat gezellig samen zijn, ging iedereen tevreden naar huis.

Bowlingnamiddag - 20 februari 2022

Op zondag 20 februari 2022 werd er een bowlingnamiddag georganiseerd in Bowling De Goe Smete in Koekelare. Tien personen kwamen hierop af. Het werd een aangename namiddag, waarbij twee partijen werden gebowld. En de spanning zat er echt in, want na deze twee partijen behaalden zowel André als Robert en Glenn precies evenveel punten. Achteraf werd de wedstrijd ernstig besproken bij een lekker glaasje.

Boekenplank

Het simpelste geschenk - Elke dag is een geschenk. Open het, gooi het niet weg

Deze grote Griekse bestseller geschreven door Stefanos Xenakis staat vol inspirerende verhalen met een levensveranderende impact. Het boek bevat alledaagse verhalen vol kleine wonderen die ons allemaal overkomen. Deze verhalen nodigen je uit om in je eigen wereld te duiken, je manier van denken te evalueren en de balans op te maken van de manier waarop je je leven leidt. Van het begroeten van je burens met een warme

glimlach tot behulpzaam zijn voor anderen. Stefanos Xenakis laat zien dat ieder van ons de potentie heeft om groots te zijn. Het enige wat je daarvoor nodig hebt, is onvoorwaardelijk menselijk zijn. Als je het gevoel hebt dat iets je ervan weerhoudt het leven te leiden dat je echt wilt, of als je eindelijk voluit wilt gaan leven: dit boek is het antwoord. Hartversterkend in deze moeilijke tijden. (Bron: Standaard Boekhandel)

Enkele citaten uit het boek

Laat vooroordelen achterwege. Leef gewoon je leven.

Wat wil je nou eigenlijk: gelijk hebben of gelukkig zijn?

Het leven lijkt vaak een niet te nemen berg. Sommige ergernissen een tsunami.

...

Succes is hebben wat je wilt.

Geluk, echter, is willen wat je hebt.

De meesten van ons realiseren zich dit laatste niet.

Onder de citaten van Confucius en het navertellen van bekende parabellen zijn waarheden verborgen, waarvan de herhaling voor niemand van ons overbodig zal zijn. Op een nogal directe manier leert de auteur zijn lezers om van het leven te genieten, de schoonheid in kleine dingen te zien en hun dagen niet te vergeefs door te brengen, en in zichzelf en hun dromen te geloven: "Je kunt geen ei koken in lauw water; het moet koken. En je hart moet elke dag koken over je droom".

De originele titel ΤΟ ΔΩΡΟ - Ένα τετράδιο θαυμάτων, is verschenen bij Key Books, Athene in 2018. Het boek bleef meer dan 80 weken bovenaan de Griekse bestsellerlijst staan. Het is reeds in 20 talen vertaald. De Nederlandstalige versie verscheen op 11 november 2021 bij Uitgeverij HarperCollins Holland.

Hardcover, 238 bladzijden, taal: Nederlands, kostprijs 19,99 euro

ISBN: 9789402708776.

E-book (Bol.com) 12,99 euro,

ISBN: 9789402762846.

Over de auteur

Stefanos Xenakis, Στέφανος Ξενάκης, woont, werkt en laat zich inspireren in Vouliagmeni (Athene). Hij studeerde Bedrijfskunde aan de Athens University of Economics en behaalde een MBA aan de Manchester Business School. Van 1993 tot 2015 had hij een succesvolle carrière op het gebied van media en reclame. Sindsdien houdt hij zich uitsluitend bezig met zijn passie, de kunst van het leven, zelfverbetering en persoonlijke ontwikkeling. Met het drieluik 'beweging - kennis - actie' veranderde hij zijn leven. Tegelijkertijd werkt hij intensief aan zijn droom, 'Yes, I Can', een cursus van waarden en zelfkennis die hij vanaf de eerste klas naar alle scholen in Griekenland wil brengen.

Voor Stefanos Xenakis, een extreem charismatische man, is alles een kwestie van de juiste focus. Hij heeft scheiding, ziekte, faillissement en verliezen meegemaakt. Maar het is aan hen dat hij te danken heeft wat er is gedaan. "Hard werken voor iets dat je niet leuk vindt heet

stress, hard werken voor iets wat je leuk vindt heet passie," zegt hij, "elke dag waar je niet van hield, is een dag die je niet hebt geleefd."

Stefanos is de trotse vader van twee meisjes, Enaia (°2009) en Aura (°2012).

Zijn filmpjes op social media worden veel bekeken. Je kan Stefanos volgen op zijn Facebook-pagina

<https://www.facebook.com/stefanos.xenakis>

Lees een 10-tal bladzijden uit het boek op

https://api.boekenbank.be/sample_content/9789/402/708/9789402708776.pdf

Ανήφορος - Aniforos

De laatste roman van de alom gevierde auteur Nikos Kazantzakis (1883-1957) zal voor het eerst worden gepubliceerd door de Atheense uitgeverij Dioptra Publications, Εκδόσεις Διόπτρα (<https://www.dioptra.gr>).

De ongepubliceerde roman, getiteld *Ανήφορος*, *Aniforos*, was Kazantzakis' zwanenzang, geschreven vlak na zijn wereldberoemde roman *Alexis Zorbas* (1946), die werd verfilmd als *Zorba de Griek*. Het manuscript werd sinds de herontdekking bewaard in het Kazantzakis-museum, in het geboortedorp van de auteur Mirtia, nabij Iraklion, Kreta. Dit is de laatst overgebleven ongepubliceerde roman van de auteur.

Aniforos zit boordevol autobiografische verwijzingen, terwijl de auteur reflecteert op de trieste ervaring van de Tweede Wereldoorlog, die hij heeft doorstaan. De publicatie van Aniforos maakt deel uit van een grote publicatierechtendeal met Kazantzakis's afstammeling, Niki Stavrou, die de auteursrechthebbende is van de werken van de auteur en directeur van Kazantzakis Publications. Als gevolg hiervan is de uitgeverij Dioptra niet alleen van plan om nieuwe edities van alle werken van Kazantzakis te publiceren, maar ook om een

reeks activiteiten te organiseren om 'zijn stem in de 21ste eeuw te versterken'.

Nikos Kazantzakis is de meest vertaalde Griekse hedendaagse auteur en wordt algemeen beschouwd als een reus van de moderne Griekse literatuur. Kazantzakis, romanschrijver, dichter, toneelschrijver, journalist, filosoof en politicus, is geboren en getogen op Kreta, maar woonde in verschillende Europese steden. Naast romans schreef hij tussen 1906 en zijn dood in 1957 ook tientallen korte verhalen, toneelstukken, reisboeken, memoires en filosofische essays.

Kazantzakis werd negen keer genomineerd voor de Nobelprijs voor literatuur, voor in totaal 14 verschillende nominaties. Zijn faam verspreidde zich postuum in de Engelstalige wereld, dankzij de filmische bewerkingen van *Zorba de Griek* (1964) en *The Last Temptation of Christ* (1988). Kazantzakis' eigen fascinerende leven wordt verteld in een biografische film uit 2017 van regisseur Iannis Smaragdis.

Bezoek het Kazantzakis-museum in Iraklion op <https://www.kazantzaki.gr>

Facebookgroep Parea Paralias voor leden van Eleftheria Paralias vzw

Weet je dat je als lid kan deelnemen aan deze Facebookgroep? Het is de bedoeling dat de leden informatie uitwisselen over ons geliefkoosde land. Hier kan je vlot Griekse weetjes, nieuwsberichten, reisverslagen, boeken, muziek, foto's, grapjes, recepten.... delen. Hoe interessant deze groep is hangt natuurlijk af van de inbreng van de groepsleden. Het is niet de bedoeling dat het de inhoud van Nea Paralias vervangt, maar we zien het als een aanvulling op het tijdschrift.

Voor vragen over de Facebookgroep, zend een e-mail aan fb@eleftheriaparalias.com

Voor ons volgend nummer van het ledenblad Nea Paralias is jullie steun en inbreng steeds welkom. DUS:

- wie kruipt in de pen om een leuk en of interessant artikel in verband met Griekenland te schrijven?
- wie is er een taalfanaat Grieks en wil ons weetjes over de Griekse taal bijbrengen?
- wie kent anekdotes over Griekenland in al zijn facetten?
- wie ging / gaat er op vakantie in Griekenland, waar en waarom; hoe waren je ervaringen?
- wie heeft er nuttige tips voor vakantie in Griekenland?
- ...

Mail uw tekst naar johan@eleftheriaparalias.com uiterlijk op 25 juni.

Smyrna staat in brand, moeder

1922 - Η Σμύρνη μάνα καίγεται

Dit jaar is het 2022, dit betekent:
 - 100 jaar na de “Μικρασιατική Καταστροφή”, de Klein-Aziatische catastrofe van 1922;
 - 50 jaar na het verschijnen van de legendarische plaat “Μικρά Ασία” (Μικρά Ασία, Klein-Azië) in 1972, met muziek van Αρόστος Καλδάρas (Απόστολος Καλδάρas, 1922-1990), op teksten van Pythagóras (Πυθαγόρας Παπασταματίου, 1930-1979), en en waarop Yorgos Dalaras dit lied over Smyrna zingt.

Summiere historische achtergrond

Vóór de Eerste Wereldoorlog was Smyrna een “Griekse” stad in het Ottomaanse Rijk, met een bevolking die voor zowat de helft uit Grieken bestond, een derde Turken en de rest Joden, Armenen en anderen. Door het Verdrag van Sèvres (1920) na WO1 kreeg Griekenland de streek rond Smyrna. Maar de Turkse nationalistten onder leiding van Mustafa Kemal (de latere Atatürk) aanvaardden dit niet. In de strijd die volgde – met onder andere een onverantwoorde Griekse veldtocht tot diep in het Turkse binnenland - werden de Griekse troepen verslagen. Het Griekse leger verliet Klein-Azië en de Turken namen Smyrna in. Daarbij werd een groot deel van die bevolking uitgemoord, en het Griekse deel van de stad in brand gestoken. Wie kon, probeerde te vluchten. Schepen uit westerse landen die in de haven lagen, boden vaak geen hulp uit naam van de neutraliteit. Dit zijn de “vrienden” waarnaar in het lied verwezen wordt.

Η Σμύρνη μάνα καίγεται

Η Σμύρνη, μάνα, καίγεται,
 καίγεται και το βιός μας
 Ο πόνος μας δε λέγεται,
 δεν γράφεται ο καημός μας

Ρωμισούνη, Ρωμισούνη,
 δεν θα ησυχάσεις πια
 Ένα χρόνο ζεις ειρήνη
 και τριάντα στη φωτιά

Η Σμύρνη, μάνα, χάνεται,
 τα όνειρά μας πάνε
 Στα πλοία όποιος πιάνεται
 κι οι φίλοι τον χτυπάνε

Ρωμισούνη, Ρωμισούνη...

Smyrna staat in brand, moeder

Smyrna staat in brand, moeder
 ook al onze bezittingen gaan in vlammen op
 Onze pijn is niet in woorden te vatten
 ons leed valt niet te beschrijven

Griekendom, Griekendom
 je zal geen rust meer kennen
 Eén jaar leef je in vrede
 en dertig jaar in de vuurlinie

Smyrna gaat verloren, moeder
 onze dromen gaan in rook op
 Wie zich aan een schip probeert vast te klampen
 wordt zelfs door “vrienden” weggeslagen

Griekendom, Griekendom...

De originele opname uit 1972: <https://youtu.be/tcCrzn-hSPM>

Een live-opname uit 1994 met beelden van de catastrofe <https://youtu.be/z9UWjacmOCw>

Jan Lejeune

Scan de QR-code hiernaast met uw smartphone, tablet of phablet om onderhavige Nea Paralias 66 op dat toestel te downloaden en daarop te lezen.

Of typ <https://bit.ly/3qOB6Xt> in de adresbalk van uw internetbrowser om deze Nea Paralias 66 te downloaden en meteen op te slaan (!!!) op uw computer, tablet of smartphone.

Was het maar weer het jaar '21

Να `τανε το 21

Het jaar '21 (2021) is al achter de rug, maar als de Grieken het hebben over Εικοσιένα (21), dan bedoelen ze het jaar 1821. Toen begon de Griekse onafhankelijkheidsstrijd, precies 200 jaar geleden dus.

Daarover gaat dan ook het bekende lied van Stávros Kougioumtzís, vooral bekend in de versies van Yorgos Dalaras. Ik schrijf versies omdat er in het eerste jaar twee bijna identieke opnames van gemaakt zijn. In de oorspronkelijke

versie staat in de tekst “*Τουρκοπούλα*” (Turks meisje). Na officieel protest van Turkije werd het 45-toerenplaatje van de markt gehaald en opnieuw opgenomen met het neutralere “*ομορφούλα*” (mooi meisje) in plaats.

De verwijzing naar de opstand van 1821 was in 1969-1970 een subtiel protest tegen de dictatuur van de kolonels, zo subtiel dat het probleemloos door de censuur van die tijd geraakte, en een groot succes kon worden voor de jonge Dalaras. Het is overigens een mooie chassapikos-dans.

De oorspronkelijke versie: <https://youtu.be/XUJUTPi701o>

De tweede versie (de meest bekende): https://youtu.be/_jgRxA27FoU

Μου ξανάρχονται ένα ένα χρόνια δοξασμένα
να `τανε το 21 να `ρθει μια στιγμή

Eén voor één zie ik de roemrijke jaren weer voor mij
was het maar weer het jaar '21, voor een ogenblik

Να περνάω καβαλάρης στο πλατύ τ' αλώνι
και με τον Κολοκοτρώνη να `πινα κρασί

Ik zou te paard over de brede dorsvloer rijden
en samen met Kolokotronis wijn drinken

Να πολεμάω τις μέρες στα κάστρα
και το σπαθί μου να πιάνει φωτιά
και να κρατάω τις νύχτες με τ' άστρα
μια *Τουρκοπούλα* (ομορφούλα) αγκαλιά

Ik zou overdag oorlog voeren in de forten
en mijn zwaard zou vuur vatten
en 's nachts zou ik onder de sterrenhemel
een *Turks* (mooi) meisje in mijn armen houden

Μου ξανάρχονται ένα ένα χρόνια δοξασμένα
να `τανε το 21 να `ρθει μια βραδιά

Eén voor één zie ik de roemrijke jaren weer voor mij
was het maar weer het jaar '21, voor een avond

Πρώτος το χορό να σέρνω στου Μοριά τις στράτες
και ξοπίσω μου Μανιάτες και οι Ψαριανοί

Ik zou de dans leiden op de wegen van Moriás
met achter mij de mannen van de Máni en van Psará

Κι όταν λαβωμένος γέρνω κάτω απ' τους μπαξέδες
να με ραίνουν μενεξέδες χέρια κι ουρανοί

En wanneer ik mij gewond neervlij in de struiken
zouden hemelse handen viooltjes over mij strooien

Να πολεμάω τις μέρες στα κάστρα
και το σπαθί μου να πιάνει φωτιά
και να κρατάω τις νύχτες με τ' άστρα
μια *Τουρκοπούλα* (ομορφούλα) αγκαλιά

Ik zou overdag oorlog voeren in de forten
en mijn zwaard zou vuur vatten
en 's nachts zou ik onder de sterrenhemel
een *Turks* (mooi) meisje in mijn armen houden

Μου ξανάρχονται ένα ένα χρόνια δοξασμένα
να `τανε το 21 να `ρθει μια βραδιά

Eén voor één zie ik de roemrijke jaren weer voor mij
was het maar weer het jaar '21, voor een avond

Jan Lejeune

Wenst u te adverteren in Nea Paralias?

Neem contact op met onze webmaster: johan@eleftheriaparalias.com.

Naast 4 publicaties in ons ledenblad, wordt u ook vermeld op onze website en zorgen wij voor een link naar uw portaalsite gedurende 12 opeenvolgende maanden.

De Grieken van Oekraïne

Греки України, Έλληνες της Ουκρανίας - Wie zijn ze?

In de Griekse media, waaronder de Griekse tv-kanalen ERT News en OPEN (1), kwam in de voorbije weken de barbaarse oorlog in Oekraïne, πόλεμος στην Ουκρανία - x η ημέρα ρωσικής εισβολής (x^{de} dag van de invasie), uitgebreid en gedetailleerd aan bod met veel reportages en documentaires. Het laat de Grieken zeker niet onbewogen: Marioepol en Odessa liggen hen nauw aan het hart en dat heeft verschillende redenen. Er wonen veel (etnische) Grieken in Oekraïne, vooral in het zwaar belegerde Marioepol. Grieken wonen sinds de oudheid op het grondgebied van het moderne Oekraïne. In Oekraïne zijn er tal van monumenten van de oude en de middeleeuwse Griekse cultuur. Odessa, waar ooit de Griekse onafhankelijkheid kiemde, en het heroïsche Marioepol waar de revolutie verder werd aangewakkerd. En steden als Marioepol, Melitopol, Sevastopol, Simferopol, Cherson, Liman, (2) ... daar zit toch ook een vertrouwd Grieks klankje aan? We plozen het uit om deze rubriek samen te stellen.

Griekse nederzettingen en steden

Het laatste gebied gekoloniseerd door de Grieken in de oudheid waren de kusten van de Zwarte Zee. Uiteindelijk werd bijna de hele Zwarte Zee omsloten door Griekse koloniën. De eersten die daar kolonies vestigden waren de mensen van Milete (3) die in totaal 70 poleis zouden hebben gesticht. De Ioniërs volgden later en stichtten ook nederzettingen.

De door de Oude Grieken gestichte steden in het moderne Oekraïne liggen vrijwel allemaal aan de kust. In het klassieke Griekse tijdperk werden sommige kolonies rijke centra van cultuur en handel. Ze werden meestal tussen de 6de en de 4de eeuw vóór Christus gesticht door kolonisten uit Milete. Veel Griekse nederzettingen werden gesticht op de kusten van het schiereiland Krim, Κριμαία', Крим. De Grieken noemden het Krim-schiereiland Tavriki (of Taurida, Taurica, Tauris, Tavria), Ταυρικὴ (stier), reeds vóór de 6de eeuw vóór Christus, toen de eerste Grieken daar voet aan wal zetten. Volgens de Griekse mythologie waren de Tauri (4) de mensen naar wie Iphigeneia werd gestuurd nadat de godin Artemis haar had gered van haar vader Agamemnon, die op het punt stond haar te offeren om Artemis te sussen (5).

Deze Helleense aanwezigheid ging door tot lang na het ontstaan van het Oost-Romeinse Rijk (Byzantijnse Rijk). De aanwezigheid bracht de Grieks-Romeinse cultuur en het orthodoxe christendom over in Kievse Roes, Ρως του Κιέβου, het Kievse Rijk, de moedercultuur van zowel Oekraïne, Wit-Rusland en Rusland.

Er zijn talloze overblijfselen van de oude Griekse beschaving in Oekraïne, zoals Olvia, Panticapaeum en Tauric Chersonesus. Latere historische Griekse monumenten dateren uit de middeleeuwen. Tussen de 14de en 15de eeuw bestond er zelfs een politieke staat genaamd het Vorstendom Theodoro, πριγκιπάτου Θεοδορούς, bewoond door Grieken, Goten, Bulgaren en andere etnische groepen die zich bekeerden tot het orthodoxe christendom. De officiële taal van het vorstendom was het Grieks. Als gevolg hiervan vormde zich een aparte Griekse gemeenschap op het Krim-schiereiland.

In 2014, toen het Krim-schiereiland werd bezet door de Russische Federatie, was er even sprake van om het zijn oude Griekse naam terug te geven, net zoals toen het in 1783 werd geannexeerd door het Russische Rijk: Taurida.

We overlopen de belangrijkste Griekse nederzettingen. Aanhoudend belegerde steden in het recente conflict zijn aangeduid met een 🚩.

- Tyra(s), Τύρας, was een oude Griekse stad aan de noordkust van de Zwarte Zee. Het werd gesticht door kolonisten uit Milete, waarschijnlijk rond 600 vóór Christus. De stad lag op zo'n 10 km van de monding van de rivier de Tyras, die nu de Dnjestr wordt genoemd. De omringende inheemse stam werd de Tyragetae genoemd. De stad werd soms aangeduid als Οφιούσα, Ofiouda. Niettegenstaande dat Tyra maar 2.000 à 4.000 inwoners telde, had het uitgebreide handelsbetrekkingen met steden aan de Middellandse Zee en de Zwarte Zee. De ruïnes van Tyras bevinden zich nu in de moderne stad Bilhoroda-Dnistrovskogo, Білгорода-Дністровського, in de oblast Odessa. Tyra (Oekraïns: Тира) mag je niet verwarren met de Moldavische stad Tiraspol, Тираспол, ongeveer 100 km noordelijker.

- Op de plaats van het huidige Odessa was er een kleine Griekse kolonie van weinig belang. Nu is de huidige stad de 4de grootste stad van Oekraïne en een belangrijke haven waar er in het begin van de 19de eeuw een vrij goed georganiseerde Griekse gemeenschap was. In de oudheid was Odessa een Griekse stadstaat in wat nu Bulgarije is en Varna, Варна, heet.

- Nikonion, Νικόνιον, Никоній, ook Nikonia, Νικωνία, was een andere oude Griekse stad op de oostelijke oever van de monding van de Dnjestr, in de nabijheid van Tyras. Nikonion werd gesticht in de tweede helft van de 6de eeuw vóór Christus door kolonisten uit Milete. De stad werd gesticht in een tijd dat veel nomadische stammen zich begonnen te vestigen in de gebieden ten noorden van de Zwarte Zee. De Grieken vestigden zich in dit gebied vanwege de overvloedige visserij en de mogelijkheid om handel te drijven met andere kolonisten. De ruïnes liggen op

300 meter ten noordwesten van het moderne dorp Roksolani, Роксолани, in het district Ovidiopolskii, Овідіопольський район, van de oblast Odessa.

- Boristhenis of Borysfenida, naar de Griekse naam van de Dnjepr, tegenwoordig Berezan, was de thuisbasis van een van de vroegste Griekse kolonies in het noordelijke Zwarte Zeegebied. Het eiland werd voor het eerst bewoond in het midden van de 7de eeuw vóór Christus en werd grotendeels verlaten tegen het einde van de 5de eeuw vóór Christus toen Olvia de dominante kolonie in de regio werd. Tijdens recente opgravingen werden restanten van de Helleense tijd gevonden. Onder de vondsten is er veel geschilderd Ionisch keramiek en ander keramiek uit de hellenistische tijd, evenals munten geslagen in Olvia.

Berezan, Березань, is een eilandje (ongeveer 900 meter lang en 320 meter breed) in de Zwarte Zee aan de ingang van de monding van de Dnjepr-Bug, gelegen op 8 kilometer van de stad Ochakov en 4 kilometer van het vakantieoord Rybakovka. Het wordt vaak verward met het kunstmatige eiland Pervomaisky dat zich in de monding van de Dnjepr-Bug bevindt. Het is gescheiden van het vasteland (waarmee het mogelijk lang geleden was verbonden) door ongeveer 2 kilometer ondiep water. Berezan is een integraal onderdeel van het historische en archeologische reservaat van de Nationale Academie van Wetenschappen van Oekraïne <https://www.nas.gov.ua/>. Het eiland is onbevoerd. In de zomer werken hier archeologische onderzoekers van het IA NASU

<https://www.facebook.com/museumarchia/> en het Hermitage Museum

<https://www.hermitagemuseum.org/>.

- Olvia, Ольвія 🌸, was het politieke en economische centrum van de stad met dezelfde naam, waarvan de overblijfselen zich bevinden op de rechteroever van de monding van de rivier Bug in de buurt van het dorp Parutino, district Ochakiv van, regio Mykolaiv. Pontisch Olvia, Ὀλβία Ποντική of ook Βορυσθένης, was een Griekse kolonie, in 663 vóór Christus gesticht door de Milesiërs. De haven van Olvia was een van de grootste handelsplaatsen aan de Zwarte Zee, van waaruit graan, slaven en vis naar Griekenland geëxporteerd werden.

- Kalos Limin, Καλός Λιμὴν, het huidige Chornomorske, Чорноморське, is een stedelijke nederzetting en het administratieve centrum van Chornomorske Raion op het schiereiland Krim, een gebied dat door een meerderheid van de landen wordt erkend als onderdeel van Oekraïne. De eerste bewoners aan de oever van de huidige smalle baai waren de Grieken als onderdeel van de Griekse kolonisatie van de Zwarte Zee. De stad Kalos Limin (Mooie Haven) werd op deze plek gesticht door Chersonisos in de tweede helft van de 4de eeuw vóór Christus en was een van de belangrijke centra van landbouw en handel. Nadat de Krim-Grieken en Tataren in 1944 met geweld werden gedeporteerd, kreeg de nederzetting zijn

huidige naam, die verwijst naar de kustlocatie van de nederzetting aan de Zwarte Zee.

- Chersonisos, Χερσόνησος. In de 5de eeuw vóór Christus stichtten Doriërs uit Heraclea Pontica (Zwarte Zeekust van Klein-Azië) de haven van Chersonisos, wat 'schiereiland' betekent, in het zuidwesten van wat nu Krim heet, 3 km ten oosten van het huidige Sevastopol, Севастополь. Het vormde geruime tijd een Griekse, later Byzantijnse stad. De stad was ook belangrijk voor de orthodoxe kerk omdat Volodimir I (vorst van het Kievse Rijk) daar werd gekerstend tijdens zijn huwelijk. De oude stad en haar omgeving werden in 2013 uitgeroepen tot Unesco-werelderfgoed als monument voor Oekraïne. De naam Sevastopol of Sebastopol komt van 'σεβαστός', het oude Griekse bijvoeglijk naamwoord, wat 'eerbiedwaardig' betekent (6). De oude stad aan de rand van het huidige Sevastopol wordt soms aangeduid als Χερσονες, Chersones, afgeleid van zijn Griekse benaming. Deze plaats mag je niet verwarren met het noorderlijker, aan de monding van de Dnjepr gelegen Cherson, Χερσών, Χερσον

🌸 (7). Zie video's van de oude Griekse nederzetting in Chersonisos op <https://youtu.be/EMktqTUu0B4>, https://youtu.be/9wLoI_Gwz1M en <https://youtu.be/aVoWm1oh92Q>

- Kerkititis, Κερκινίτις, was de vroegste kolonie in het noordwesten van Taurica, gelegen nabij het huidige Evpatoria, Євпаторія. Het werd gesticht rond het begin van de 6de-5de eeuw vóór Christus, waarschijnlijk door Doriërs van Cherakleia Pontika, of door een andere Ionische stadstaat. Tot het midden van de 4de eeuw vóór Christus was de stad een kleine onafhankelijke stadstaat, voordat ze werd opgenomen in de stadstaat Chersonisos. De stad bleef bestaan tot omstreeks het einde van de 2de eeuw na Christus. In 2016 ontdekten archeologen delen van een oud Grieks fort bij het dorp Gornostajevka. In 2018 werd nabij Bagerovo de voorheen onbekende oude Griekse nederzetting Manitra uit de 4de-3de eeuw vóór Christus gevonden. De huidige naam is afgeleid van de heerser uit de 5de eeuw vóór Christus, Eupator. Deze regio heeft een eeuwenoude geschiedenis, rijk aan tradities en unieke monumenten uit de oudheid, omdat Evpatoria gedurende 25 eeuwen van zijn bestaan een Griekse stadkolonie, een stadstaat, en een Ottomaans stad-fort met zeehaven was (7).

- Een stad op het schiereiland Krim dat niet door de Grieken werd gesticht, maar wel een Griekse naam heeft, is Neapolis dat in de 3de eeuw vóór Christus werd gesticht door nomaden uit de noordelijke steppen. Al vlug konden Grieken een sterke culturele invloed op de stad uitoefenden. Later noemden de Krim-Tataren de stad Aqmescit. Nadat onder leiding van Catharina II (7) het schiereiland door Rusland was veroverd, werd de naam van de stad in 1784 veranderd in Simferopol, Сімферополь. De naam komt van het Griekse Sympheropolis, Συμφερόπολις.

- Kimmerikon, Κιμμερικόν, Κιμμερικ, werd gesticht in de 5de eeuw vóór Christus aan de zuidelijke oever van het schiereiland Kerch, De stad bloeide ruim 5 eeuwen.

- Myrmikion, Μυρμήκιον, lag 4 kilometer ten noorden van Pantikapeon. Ze werd halverwege de 6de eeuw vóór Christus gesticht als een onafhankelijke polis, die al snel een van de rijkste in de regio werd en zijn eigen munt sloeg. Ze was omgeven door hoge muren van ongeveer 2,5 meter dik.

- Nymphaion, Νύμφαιον, Ηιμφειή werd gesticht door Griekse kolonisten uit Samos tussen 580 en 560 vóór Christus. Het was ook bekend als Nymphaion op de Pontus, Νύμφαιον τὸ ἐν τῷ Πόντῳ. De stad gaf zijn eigen munten uit en bloeide in de periode van de klassieke oudheid, toen zijn burgers de graanhandel controleerden, wat van vitaal belang was voor het welzijn van het Griekse vasteland. Athene koos het als zijn belangrijkste militaire basis in de regio rond 445 vóór Christus. Het ligt ten noorden van het huidige Ельгиген, Eltigen (deel van Kerch, Керчь) en 17 km ten zuiden van Pantikapeon.

- Tyritaki, Τυριτάκη, lag in het oostelijke deel van het schiereiland Krim, ongeveer 11 kilometer ten zuiden van Pantikapeon. Archeologisch onderzoek toonde aan dat de kolonie, gesticht rond het midden van de 6de eeuw vóór Christus, zich specialiseerde in handwerken, wijnbouw en visserij.

- Pantikapeon, Παντικάπαιον (van Pantikapa), was een oude Griekse stad aan de oostelijke oever van het schiereiland Taurica, de Krim. De stad werd gebouwd op de Mithridat, een heuvel aan de westkant van de Cimmerische Bosporus. De stad werd in de late 7de of vroege 6de eeuw vóór Christus gesticht door Grieken afkomstig uit Milete. De ruïnes van de site bevinden zich nu in de moderne stad Kerch, Керч. Kerch wordt beschouwd als een van de oudste steden op de Krim.

- Feodosiya, Φεοδοσία, werd in de 6de eeuw vóór Christus door Griekse kolonisten uit Milete gesticht en heette toen Theodosia, Θεοδοσία. Het is nu een toeristisch centrum en kuuroord. In 1954 werd Feodosiya met de rest van de Krim (8) op initiatief van Chroesjtsjov van de toenmalige Russische Socialistische Federatieve Sovjet-republiek vredig en plechtig overgedragen aan de Oekraïense Socialistische Sovjetrepubliek.

- Marioepol 🇺🇦, op ongeveer 50 km van de grens met Rusland, stamt niet uit de oudheid. In deze stad die in februari 2022 meteen in de vuurlinie lag, net als Ieper en Passendale in de Eerste Wereldoorlog aan flarden werd geschoten en door

de United Nations de hel op aarde werd genoemd, woonde tot vóór de Russische inval een groot aantal afstammelingen van de Griekse gemeenschap. Marioepol, Μαρριούπολη, την καρδιά του ελληνισμού, in het hart van het hellenisme, de meest Russische stad in Oekraïne en symbool van de voorspoed van de Donbass-regio, is een havenstad en vakantieoord in de oblast Donetsk aan de Zee van Azov. De stad telde eind 2021 bijna 435.000 inwoners. In de periferie van Marioepol liggen 29 Griekse dorpen! In 1778, op verzoek van de Grieken en met steun van Catharina II kreeg de stad zijn huidige naam, Мариуполь (de stad had aanvankelijk de naam van Marianopolis, Μαρριανόπολη) - het is algemeen aanvaard dat de naam door de Grieken werd gegeven ter ere van de Maagd Maria), toen het grootste deel van de Grieks- en Tataarssprekende orthodoxen van de Krim gedwongen werden zich terug te trekken uit de Krim en zich te vestigen in het zuiden van Pryazovia. Приазов'я, is een geografische regio in het zuidoosten van het huidige Oekraïne. Sindsdien staan ze bekend als Marioepolitaanse Grieken. Eerder was er in het gebied een 16de-eeuws Kozakkenfort, dat Kalmius heette. Het fort gaf zijn naam aan de rivier die naast de stad loopt, de Kalmious, Кальмиус. Het gebied werd al in het begin van de 18de eeuw ingelijfd bij het Russische Rijk.

Marioepol was samen met de naburige dorpen een aparte Griekse administratieve regio van 1810 tot 1873. Tot 1859 was het voor andere nationaliteiten verboden om zich te vestigen in het Griekse gebied van Marioepol. In 1896-1897 richtte het Belgisch staalbedrijf S.A. Providence uit Marchienne-au-Pont er een dochterbedrijf op, de S.A. Providence Russe à Marioupol (in Sartana 🇺🇦) maar dat ging al in 1902 failliet en groeide later uit tot de Illich Steel and Iron Works <http://ilyich.com.ua/>. Tussen 1948 en 1989 heette de stad Zdanov, Жданов, als eerbetoon aan Russisch politicus Andrej Zdanov (10).

Recent, op 6 maart 2022, bij het decreet van de president van Oekraïne, kreeg de stad de onderscheiding Місто-герой України, Heldenstad van Oekraïne. Een symboolstad in deze wrede oorlog; het zal voor zijn inwoners een troost wezen...

De lijdensweg voor meer dan 140.000 Grieken

Van de oudheid tot de moderne tijd hebben de Grieken van de diaspora (degenen die hun geboorteland hebben verlaten om een thuis in het buitenland te maken) de internationale gemeenschap verrijkt. Tijdens belangrijke mijlpalen in de Griekse geschiedenis heeft de Griekse diaspora (9) een helpende hand

uitgestoken naar hun thuisland. Het speelde zelfs een fundamentele rol in de strijd voor de Griekse onafhankelijkheid in de 19de eeuw. Odessa, ooit een vrijhaven, een kosmopolitische stad, het Saint-Tropez van de Zwarte Zee, het kroonjuweel van Oekraïne waar Poetin op aast en als oorlogstroeffer wil binnenhalen. Odessa was in het begin

van de 19de eeuw een belangrijk centrum van de Griekse nationale onafhankelijkheidsbeweging.

De eerste klap voor het hellenisme van de regio kwam in 1917, met de opstand van de bolsjewieken, de Oktoberrevolutie. Tijdens het interbellum (1919-1939) beleefde enkel het gebied van Marioepol vanaf 1923 een zekere heropleving van de lokale Griekse cultuur. Het Sovjetbestuur van de regio stichtte een Grieks-Romeins theater, verschillende tijdschriften, een krant en een aantal scholen waar in het Marioepolitaanse dialect, Μαριουπολίτικη διάλεκτος, werd onderwezen. Etnische Grieken kregen leidinggevende posities. Dit terwijl etnische Grieken in andere regio's meer onder repressie leden.

De tweede klap voor het hellenisme was tijdens de Stalinperiode vanaf 1932 met duizenden vervolgingen en executies, vooral in 1937-1938. Een groot deel van de bevolking werd overgebracht naar goelags (11). Tijdens en na de Griekse Burgeroorlog (1946-1949) gingen Griekse communistische vluchtelingen uit voornamelijk Grieks Macedonië en andere delen van Noord-Griekenland zich vestigen in de Oostblokstaten. Ze vestigden zich in ondermeer Oekraïne, vooral in grote steden als Odessa en Marioepol.

Met het begin van de perestrojka, περεστρόικα, (перестройка, hervormingspolitiek van Michail Gorbatsjov vanaf 1985) en de val van de Unie van Socialistische Sovjetrepublieken (USSR) in 1991, begon de inspanning voor een nationale heropleving van het grote hellenisme in Oekraïne.

De Grieken van Oekraïne lijden nu opnieuw nadat ze de gruwel van 2014 hebben ondergaan. Nu worden de jongeren en ouderen van Griekse afkomst in Marioepol al jaren geconfronteerd met oorlogsdreiging en gevechten, een onzekerheid die de economie van de regio heeft verwoest. Het stadhuis werd in 2014 met de grond gelijk gemaakt en bleef een ruïne om de eventuele bezoeker te herinneren aan de mogelijkheid van een veralgemeend conflict tussen Oekraïne en de Russische Federatie, wat ondertussen recent gebeurde. Sinds de noodsituatie van 2014 zijn veel Oekraïense Grieken die de afgelopen decennia naar Oekraïne waren geëmigreerd, al verder naar het westen getrokken. Met de heropflakking van de crisis zijn sommige bedrijfsleiders en gedetacheerde Griekse overheidsmedewerkers, zoals leraren, sinds eind 2021 teruggekeerd naar Griekenland, hoewel het aantal relatief klein is. De overgrote meerderheid is niet van plan om te verhuizen om uiteenlopende redenen. Velen van hen zijn nooit in Griekenland geweest, vooral de jonge mensen, ook al zijn ze van Griekse afkomst. Anderen spreken de Griekse taal niet en voelen zich onzeker. De meesten, omdat er geen behoefte aan is of was, hebben geen Grieks staatsburgerschap of Grieks paspoort aangevraagd, een proces dat vrij

tijdrovend is en vele maanden en speciale controles vereist. De overgrote meerderheid van de Oekraïense Grieken heeft al eeuwenlang wortels in de regio, zelfs van lang vóór de oprichting van de Griekse Staat, wat zich ook uit in het feit dat het voor hen uiterst moeilijk is om hun eigendommen en hun huizen te verlaten in een algemeen conflict en ze liever hun toevlucht nemen tot schuilplaatsen dan naar Griekenland te gaan.

De Russisch-Oekraïense crisis heeft het hellenisme verdeeldheid gebracht omdat de Grieken van Oekraïne een andere politieke positie hebben, afhankelijk van waar ze zich bevinden. Officieel, of ze het er nu mee eens zijn of niet, drukken ze het standpunt van Oekraïne uit, en ook van Griekenland dat natuurlijk het standpunt van het Westen volgt. Velen lijken bereid om de territoriale integriteit van Oekraïne te verdedigen als daarom wordt gevraagd. Andere Grieken zitten sinds 2014 vast in de autonome regio's van de Krim en hadden geen andere keuze of nieuwe mogelijkheden, terwijl de door Poetin beloofde voordelen en hogere pensioenen dienden als een lokmiddel en zelfgenoegzaamheid voor de lokale bevolking.

Wat de Griekse minderheid heeft verrast, is het feit dat Griekenland het enige land is dat zijn aanwezigheid in de regio vergroot, terwijl andere landen het oosten van Oekraïne, of zelfs het hele land, al diplomatiek hebben verlaten. In 2021 heeft Griekenland een nieuwe consul-generaal in Marioepol aangesteld, terwijl het diplomatieke personeel werd uitgebreid. Dit symboliseerde het besluit van premier Kyriakos Mitsotakis en minister van Buitenlandse Zaken Nikos Dendias om de Griekse aanwezigheid in de regio te versterken en het was ook een teken van solidariteit met de Griekse gemeenschap. Dendias riep zijn Russische tegenhanger op om de veiligheid van de Griekse gemeenschap te behouden. Tegelijkertijd werden er speciale plannen opgesteld voor de regio, terwijl alle scenario's voor het hellenisme van de regio opnieuw werden bekeken. Terwijl alle anderen reeds vertrokken, wordt Griekenland versterkt en staat het achter de Griekse diaspora, dacht men toen. Helaas, twee weken na de Russische invasie vielen reeds meer dan honderd Griekse slachtoffers en werd besloten het consulaat (tijdelijk) over te brengen naar een veiliger locatie buiten de stad. Consulair diplomaat Manolis Androulakis, bleef als laatste westerse diplomaat in de stad Marioepol en verliet op donderdag 17 maart 2022 de voordien zo levendige havenstad in het zuiden van Oekraïne richting Boekarest en Athene. "Iedereen die in Marioepol blijft, zijn helden," benadrukte hij.

Centrum Oekraïens Hellenisme

In het rijke etnische palet van Oekraïne behoort een waardige plaats toe aan de Grieken met hun beroemde namen en grootse prestaties. De hellenen brachten elementen van de klassieke beschaving, hun cultuur, taal en godsdienst naar het proto-Oekraïense land. Eeuwenlang verdedigden immigranten uit Griekenland zij aan zij met andere volkeren de orthodoxie, ontwikkelden cultuur en wetenschap, economie, scheepvaart en handel, en vochten tegen een gemeenschappelijke vijand (de Ottomanen). Ze hebben een liefde voor Griekenland, hoewel velen er nog nooit zijn geweest. Met de consolidatie van de Sovjetmacht in 1920 verloren veel Griekse kooplieden hun eigendommen aan de staat. Duizenden Grieken verloren hun baan en velen vluchtten naar Griekenland en andere landen.

In Oekraïne leven nu ongeveer 140.000 etnische Grieken waarvan ruim 80% in de oblast Donetsk woont (12). Ze hebben hun historische wortels, nationaal bewustzijn, taal, cultuur en tradities behouden. Ze koesteren hun bedreigde regionale Griekse dialecten (13) en unieke cultuur. Ze beschouwen zichzelf als een autochtoon volk. Oekraïense Hellenen leveren een belangrijke bijdrage aan de sociaal-politieke, sociaal-economische en spirituele ontwikkeling van het polyetnisch Oekraïne. De Grieken zijn actieve deelnemers aan de Oekraïense politiek.

De Federatie van Griekse Gemeenschappen van Oekraïne (FGTU, ΦΓΤΥ) verdedigt de rechten en belangen van 100 Griekse gemeenschappen in 19 regio's van Oekraïne. Volgens de federatie leven er zeker 150.000 à 160.000 etnische Grieken in Oekraïne maar velen verklaren hun roots niet vanwege hun angst en een gevoel van onveiligheid. De FGTU realiseerde de langetermijndroom van de Oekraïense Grieken in verband met de heropleving van de banden met het historische thuisland. De Federatie heeft ook vriendschapsrelaties met de verenigingen van de Grieken van België, Zwitserland, Duitsland, Cyprus en andere landen, en ze werken er ook mee samen.

In Marioepol en omgeving wonen relatief veel Pontische Grieken en de stad wordt beschouwd

als het epicentrum van de Griekse aanwezigheid in Oekraïne, het centrum van het Oekraïense hellenisme.

Vanaf de 18de eeuw groeide het Griekse element in taalscholen, clubs, theaters en kranten. Vanwege het geplande en gedwongen assimilatiebeleid ten tijde van de Sovjet-Unie, spreken de Grieken van Pryazovia tegenwoordig voornamelijk Russisch onder elkaar, ook al hebben ze hun eigen moedertaal, de Urum-taal en het Rumeika, en een eigen dialect, het Μαριουπολίτικη διάλεκτος. Daaruit ontstonden meerdere verschillende dialecten; op een gegeven moment had elke Griekse nederzetting zijn eigen lokale dialect. Urum wordt vaak beschouwd als een variant van het Krim-Tataars. Rumeika, de taal van de Rumei, werd sterk beïnvloed door Bulgaarse en Turkse talen en absorbeerde later ook veel Oekraïense en Russische woorden maar heeft in tegenstelling tot het Pontisch in Griekenland geen invloeden ondergaan van modern Grieks of geschreven Oudgrieks. Tijdens de Sovjet-Unie werden ze gedwongen om over te schakelen op het Cyrillische alfabet. Scholen onderwijzen er nu weer het modern Grieks, maar het is geen officiële taal. Zelfs de universiteit van Marioepol heeft een leerstoel Griekse taal.

"De stad ligt ons nauw aan het hart, maar is nu een symbool van de barbaarsheid van de oorlog geworden," zei de Griekse premier Kyriakos Mitsotakis op Twitter op 18 maart 2022, eraan toevoegend dat Griekenland het kinderspital zo vlug mogelijk wil heropbouwen. In een boodschap gericht aan de Grieken in de diaspora naar aanleiding van de Onafhankelijkheidsdag op 25 maart 2022 zei president Katerina Sakellariopoulou, dat etnische Grieken in Oekraïne "moed tonen uit liefde voor hun vaderland, uitkijkend naar het snelst mogelijke einde van de oorlog en het begin van een nieuw leven uit de as van vernietiging". Wij hopen voor de Grieken en andere inwoners dat het goed komt. Maar zal het ooit nog zijn zoals in deze video <https://youtu.be/WKQnount14> ???

Odessa en de Griekse Onafhankelijkheidsoorlog

Odessa, nu een belegerde stad, bleef alvast tot midden april 2022 relatief gespaard van de oorlogsgruwel.

Een van de oudste, belangrijkste en grootste pleinen van de stad Odessa en omgeving, is het Grieks Plein, Грецька площа, gelegen op het kruispunt van de Griekse Straat en de Alexander Laan (Грецької вулиця en Олександрівського проспекту). De omgeving ervan kan beschouwd worden als de oudste in Odessa. Het is al lang een favoriete buurt voor Griekse ondernemers.

Op 14 september 1814 werd in een van de huizen op het plein het Griekse geheime genootschap Filiki Eteria, Φιλική Εταιρεία, (Φιλική Ετερία), opgericht, een vriendenkring die wilde vechten voor de Griekse onafhankelijkheid.

In dat huis bevindt zich thans het Filiki Eteria Museum, een baken van hellenisme. Het was de woning van de Griekse zakenman en nationale weldoener Grigorios Maraslis (1831-1907), de burgemeester van Odessa tussen 1878 en 1895. De stichters van Filiki Eteria, Emmanuil Xanthos,

Athanasios Tsakalov en Nikolaos Skoufas, zwoeren om in opstand te komen tegen de Ottomanen die Griekenland bijna 400 jaar hadden geregeerd. In het begin van de 19de eeuw was het idee rijp dat Griekenland na bijna vier eeuwen Ottomaanse overheersing bevrijd moest worden en een nieuwe Griekse staat moest worden gevestigd. De drie stichters zouden een cruciale rol spelen in de opstand die leidde tot de Griekse Onafhankelijkheidsoorlog tegen het Ottomaanse Rijk, die begon op 25 maart 1821.

Het historische huis werd gerenoveerd op initiatief van de Hellenic Culture Foundation - Odessa Branch en sinds 1994, met zijn aangrenzende gebouwen, heeft het gediend als een museum van de Vereniging van Vrienden, het Historic Laographic Museum van Odessa. Het museum herbergt een bibliotheek met 6.000 titels. Onder de exposities zijn originele werken over de activiteiten van Filiki Eteria, kaarten, gravures en foto's, documenten in de cryptografische code die door de Vrienden wordt gebruikt. Er zijn ook manuscripten over de oprichting van de Filiki Eteria, lijsten van zijn leden, brieven en handgeschreven mededelingen van Filiki Eteria legerleider Alexandros Ypsilantis, evenals portretten en postzegels met afbeeldingen van Ypsilantis en de andere oprichters van het geheime genootschap. Zie de video 'Griekse geschiedenis - De Verlichting en de oprichting van de Filiki Etairia' op <https://youtu.be/6Z7GQVqIVr4> en neem een vluchtige kijk in het museum in Odessa op <https://youtu.be/a8PWYk7kdZs>

We sluiten af met twee laatste weetjes.

- Het klein wapen van Oekraïne, μικρό εθνόσημο της Ουκρανίας, bestaat uit een blauw wapenschild met centraal daarop een gouden drietand, τριζυβ (tryzoeb). De drietand, τρίαινα, herinnert aan de drietand van de Griekse god Poseidon.

- De officiële taal is het Oekraïns en dat wordt geschreven met een aangepaste versie van het Cyrillische alfabet. De taal behoort tot de Oost-Slavische tak van de Slavische taalfamilie en heeft duidelijke overeenkomsten met de Poolse taal (met een groot aantal leenwoorden uit de Poolse taal). In de Sovjettijd was Russisch een dominante taal in Oekraïne. Na de Πορτοκαλί Επανάσταση, Oranje Revolutie, Помаранчева революція, in 2004-2005, schakelden de Oekraïners terug over naar hun eigen taal die aanzienlijk verschilt van het Russisch. Het Cyrillisch alfabet is afgeleid van het Griekse unciale schrift. Het schrift is genoemd ter ere van de heilige Cyrillus, een van de twee Byzantijnse broers, de heiligen Cyrillus en Methodius, of ontwikkeld en geformaliseerd door de vroege discipelen van Cyrillus en Methodius. Unciaal schrift bestaat uit (afgeronde) hoofdletters.

- Misschien ook interessant om te bekijken: hoe Griekse expats in Oekraïne terecht kwamen: <https://youtu.be/UmINwaSAHqc>

Verwijzingen :

(1) tv livestream ERTNews op http://ert-live-bcbs15228.siliconweb.com/media/ert_news/ert_news.m3u8 , OPEN op <http://liveopencloud.siliconweb.com/1/ZIRza2R6L2tFRnFJ/eWVLSIQx/hls/live/playlist.m3u8>

(2) namen van steden worden soms getranslitererd als -pil of -lyman

(3) Milete, Μίλητος of Μιλήσιος, is een stad aan de westkust van Klein-Azië die zou zijn gesticht door de mythologische figuur Miletus.

(4) Tauri waren volgens de Grieken een wild oorlogszuchtig volk dat leefde van piraterij

(5) zie https://nl.wikipedia.org/wiki/Iphigeneia_in_Tauris

(6) Sebastos is ook een Griekse naam voor jongens en meisjes. De betekenis is subliem, eerbiedwaardig, aanbeden. Bij ons is de naam bekend als Sebastien, Sebastiaan, Bastiaan voor jongens en (vooral in Frankrijk) als Sebastienne of Sebastienne voor meisjes.

(7) Catharina de Grote, ook gekend als Catherina II, tsarina van Rusland, gaf aan een tiental grote steden een Griekse naam. Het idee om Griekse namen te gebruiken had verschillende doelen. Grieken en Russen zijn geloofsgenoten. Ze delen dezelfde oosters-orthodoxe vorm van christendom en vonden het een plicht om orthodoxe christenen te beschermen. Daarnaast had het tsaristische Rusland meteen een excuus om zich te mengen in de interne aangelegenheden van Turkije en Zuidoost-Europa. Ook had de heersende elite van Rusland een affiniteit ontwikkeld voor alles wat Grieks was. Onder andere werden volgende steden bedacht met een Griekse naam:

- Cherson (1778), vernoemd naar Chersonesus. Cherson, Херсон, 🇷🇺, is een havenstad aan de monding van de Dnjepr. Cherson werd in 1778 in opdracht van de tsarina gesticht en werd vernoemd naar de oude Griekse kolonie Chersonesus Heracleotica, waarvan men toen dacht dat deze in de buurt gelegen had maar in werkelijkheid bevond ze zich veel zuidelijker op de Krim.

- Nikopol, Νικόπολη, Никополь (1782 of 1786), vernoemd naar Nike, de godin van de overwinning.

- Ευπατορία, Ευπατορία, Євпаторія (1784), genoemd naar Eupator, wat een bijnaam was, wat 'van adellijke vader' betekent). Vaak overgenomen door hellenistische heersers, waaronder Mithridates VI Eupator van Pontus. De stad heette voordien Kerkinitis.

- Симферополь (1784), genoemd naar Συμφερούπολις, Stad van algemeen belang.

- Мелітополь, Мелітополь 🇷🇺 (gesticht in 1784, hernoemd in 1842), vernoemd naar Melita (oude havenstad) en het Griekse woord voor honing.

- Nikolajev (1789), genoemd naar Sint-Nikolaos, combineert de Griekse woorden voor overwinning (nike) en volk (laos). De Russisch naam is Николаев, Nikolaev, en in het Oekraïns thans Миколаїв, Миколаїв. 🇷🇺

- Odessa (1795), Одеса, Οδησσός, genoemd naar de oude Griekse stad Odessos (nu Varna).

- Tiraspol (Moldavië 1792, hernoemd in 1895), vernoemd naar Tyras – de oude Griekse naam voor de rivier de Dnjestr.

- Stavropol, Σταυρούπολις, (Rusland, 1777), genoemd naar Stavropolis, wat 'de Stad van het Kruis' betekent.

(8) het Krim-schiereiland was in 1783 ingelijfd door het Russische Keizerrijk, Ρωσική Αυτοκρατορία, (Catherina II), sinds 2014 is het bezet door de Russische Federatie (Poetin) maar is door de VN-lidstaten (op enkele uitzonderingen na) nog steeds erkend als zijnde deel van het Oekraïense grondgebied.

(9) Het woord diaspora heeft zijn wortels in de oude Griekse taal, διασπορά, wat het verstrooien van zaden voor toekomstige groei betekent. Sinds mensenheugenis hebben de Grieken een avontuurlijke geest, een peripatetische aard en een wereldwijd bereik omarmd. Zelfs in het oude Griekenland schreef Homerus dat de Grieken bekend stonden als zwervers en reizigers, die zich door vreemde zeeën en landen waagden, gemotiveerd door handel, wetenschap, intellectuele nieuwsgierigheid, armoede of oorlog, en kolonies en steden over de hele wereld creëerden.

(10) Tussen 1948 en 1989 heette de stad Zjdanov (Russisch: Жданов), als eerbetoon aan Andrej Aleksandrovitsj Zjdanov, een Sovjet-Russisch politicus afkomstig uit Marioepol. Hij maakte na de Russische Revolutie van 1917 carrière binnen de communistische partij en ontwikkelde de Zjdanov-doctrine. Hij gold als mogelijke opvolger van Jozef Stalin, maar stierf terwijl die nog aan de macht was (bron: Wikipedia).

(11) In de Sovjet-Unie de overheidsdienst die verantwoordelijk was voor straf- en werkkampen. De term wordt ook gebruikt om deze kampen zelf aan te duiden. Goelag is een acroniem voor het Russische Hoofddirectoraat voor opvoedings- en werkkampen (bron: Wikipedia).

Door de genocide onder Stalin in de jaren 1930 stierven in Oekraïne meer dan 4 à 5 miljoen mensen (holodomor - genocide door hongersnood).

(12) Een oblast, область, is een bestuurlijke eenheid in verschillende landen waaronder Oekraïne. De oblast is te vergelijken met een bestuurlijke regio of provincie in andere landen. De naam oblast komt voor in landen met een Slavische taal en landen die voorheen deel uitmaakten van de Sovjet-Unie. Oblasten liggen in het algemeen één niveau onder het nationale niveau en zijn verder onderverdeeld in districten, ook wel rajon, район, genoemd (bron: Wikipedia).

(13) In de jaren 1920 werd een nieuw alfabet voor het Marioepolitaanse dialect ontwikkeld, gebaseerd op het Griekse alfabet. Het heeft overeenkomsten met het Pontische alfabet en de vereenvoudigde versie van het Griekse alfabet dat in die tijd werd gebruikt en in Griekstalige publicaties van de USSR. Dit alfabet bestaat uit 20 letters (bron: Wikipedia).

In het hartje van Brugge vindt u het typisch Grieks restaurant El Greco!

Ons restaurant is één van de oudste Griekse familierestaurants in België (sinds 1980).

De menukaart biedt uiteraard de klassieke Griekse keuken, maar er is ook ruimte voor vernieuwing met steeds nieuwe seizoensuggesties.

Vlees-, vis-, en vegetarische gerechten komen in overvloed aan bod!

Onze traiteurdienst zorgt ervoor dat u onze gerechten ook thuis kunt verorberen tijdens uw privé of zakelijke feesten (communies, verjaardagen, jubileums, enz.).

Geregeld organiseren we ook livemuziek en dansavonden.

De data ervan vindt u terug op onze website en op <https://www.facebook.com/elgrecobrugge> !

Leden van Eleftheria Paralias vzw krijgen 10% korting bij vertoon van de lidkaart en mits contante betaling!

El Greco, Sint-Jakobsstraat 48, Brugge,
is open iedere dag vanaf 17u30 tot 24u00

Zondagmiddag ook van 12u00 tot 14u00 - Gesloten op woensdag

Telefoon: 050 33 02 96 - Website: <http://www.el-greco.be/> - E-mail: info@el-greco.be

Wat is de echte naam van Charis Alexiou?

Dat artiesten vaak niet hun echte naam gebruiken, vind je bij ons zowel als in Griekenland. Dat heeft te maken met het scheiden van publiek en privé-leven, maar soms ook omdat de echte naam niet goed “klinkt”. De voornaam blijft nog vaak behouden of herkenbaar, maar de “familienaam” is veelal helemaal anders.

Probeer hieronder de echte familienaam te combineren met de passende artiestennaam.

De oplossing (met ook hun echte voornaam) vind je verderop in dit nummer op bladzijde 24.

artiestennaam

Χάρης Αλεξίου – Charis Alexiou
 Γιάννης Πάριος – Giannis Parios
 Γιώργος Νταλάρας – Giorgos Dalaras
 Γλυκερία – Glykeria
 Γιάννης Πλούταρχος – Giannis Ploutarchos
 Αντώνης Ρέμος – Andonis Remos
 Βασίλης Καρράς – Vasilis Karras
 Νίκος Κουρκούλης – Nikos Kourkoulis
 Χρήστος Δάντης – Christos Dandis
 Ελένη Βιτάλη – Eleni Vitali

echte familienaam

Kies uit:

Βλαχάκης, Πασχαλίδης, Βαρθακούρης, Λαβίδα,
 Κουρκουλίδης, Ρουπάκα, Νταράλας, Κακοσαίος,
 Κοτσούλα, Κεσογλίδης
 Vlachakis, Paschalidis, Varthakouris, Lavida,
 Kourkoulidis, Roupaka, Daralas, Kakosaios,
 Kotsoula, Kesoglidis.

Jan Lejeune

Charis Alexiou: Εξαρτάτι - Het hangt ervan af

Voor zijn plaat “Στη Λεωφόρο της Αγάπης” (In de Laan van de Liefde) had de Cypriotische componist Marios Tokas de medewerking gekregen van gerenommeerde zangers zoals Yannis Parios, Dimitra Galani en Charis Alexiou. Het nummer “Εξαρτάτι” was daarbij toegewezen aan Yannis Parios.

Maar Yannis Parios zei dat het lied veel beter paste bij Charis Alexiou dan bij hemzelf. Vreemd genoeg was Charis het daar helemaal niet mee eens, en het lied stond haar niet aan. Het heeft heel wat overtuigingskracht gevraagd van Makis Matsas (de baas van de platenmaatschappij) en van Achilles Theofilou (producer maar ook echtgenoot van Charis Alexiou) om haar zo ver te krijgen dat ze het toch ging opnemen. Met nauwelijks ingehouden woede zong ze het nummer in de studio, ietwat nors en kortaf, op een zodanige manier dat die woede en norsheid ook

in de opname te horen is. En volgens Makis Matsas heeft juist dat bijgedragen tot het succes van dit lied, omdat het paste bij de betekenis van de tekst.

Achteraf heeft Charis Alexiou haar mening uiteraard herzien, en ze heeft “Εξαρτάτι” ook nog vele keren live gebracht.

(bron: Μάκης Μάτσας – Πίσω απ’τη μαρκίζα – 40 χρόνια Ελληνικής μουσικής όπως την έζησα. Εκδόσεις Διόπτρα 2014.)

Behalve de muziek is ook de tekst van een Cyprioot, Andreas Neofytidis, die zich hierbij heeft laten inspireren door gedichten van Louis Aragon, al kan ik deze liedtekst aan geen enkel concreet gedicht van Aragon linken.

Beluister het lied bijvoorbeeld hier:

<https://youtu.be/YwxDYrn-Wm0>

Μα τι όνειρα θα 'κανες
 αν δεν ήμουν στο πλάι σου
 κι αν τις νύχτες δεν άπλωνα
 την καρδιά μου για μαξιλάρι σου
 Αν σκιά σου δεν ήμουνα
 που ποτέ δεν κοιμάται
 μα τι όνειρα θα 'κανες
 σ' έναν κόσμο που δεν σε λυπάται
 Εξαρτάτι μου λες, εξαρτάτι] 2x

Μα τι όνειρα θα 'κανες
 αν δεν ήμουν ο πόθος σου
 κι αν τις νύχτες δεν άναβα
 σαν φωτιά να σκοτώνω το φόβο σου
 Αν σκιά σου δεν ήμουνα

Maar welke dromen zou je hebben
 als ik niet aan je zijde stond
 en als ik 's nachts mijn hart niet openvouwde
 als een kussen voor jou
 Als ik niet jouw schaduw was
 die nooit slaapt
 maar welke droom zou je hebben
 in een wereld die geen medelijden met je heeft
 Dat hangt ervan af, zeg je mij, het hangt ervan af

Maar welke dromen zou je hebben
 als ik niet jouw verlangen was
 en als ik 's nachts niet oplichtte als vuur
 om jouw vrees te doden
 Als ik niet jouw schaduw was

και καρδιά που δεν φοβάται
μα τι όνειρα θα 'κανες
σ' έναν κόσμο που δεν σε λυπάται
Εξαρτάται μου λες εξαρτάται] 2x

Μα τι όνειρα θα 'κανες
αν δεν ήσουν πλάι μου
κι αν τις λέξεις δεν σκλάβωνα

μοναχά να σε λέω αγάπη μου
Αν δεν ήμουν ο δρόμος σου
και καρδιά που θυμάται
μα τι όνειρα θα 'κανες
σ' έναν κόσμο που δεν σε λυπάται
Εξαρτάται μου λες εξαρτάται] 2x

Μα τι όνειρα θα 'κανες
αν δεν ήμουνα πλάι σου
κι αν τις νύχτες δεν άπλωνα
την καρδιά μου για μαξιλάρι σου
Αν σκιά σου δεν ήμουνα
που ποτέ δεν κοιμάται
μα τι όνειρα θα 'κανες
σ' έναν κόσμο που δεν σε λυπάται
Εξαρτάται μου λες, εξαρτάται] 2x

en een hart dat niet bang is
maar welke dromen zou je hebben
in een wereld die geen medelijden met je heeft
Dat hangt ervan af, zeg je mij, het hangt ervan af

Maar welke dromen zou je hebben
als jij niet aan mijn zijde stond
en als ik de woorden niet tot slaaf maakte

alleen maar om jouw mijn liefste te noemen
Als ik niet jouw weg was
en een hart dat herinneringen heeft
maar welke dromen zou je hebben
in een wereld die geen medelijden met je heeft
Dat hangt ervan af, zeg je mij, het hangt ervan af

Maar welke dromen zou je hebben
als ik niet aan je zijde stond
en als ik 's nachts mijn hart niet openvouwde
als een kussen voor jou
Als ik niet jouw schaduw was
die nooit slaapt
maar welke droom zou je hebben
in een wereld die geen medelijden met je heeft
Dat hangt ervan af, zeg je mij, het hangt ervan af

Jan Lejeune

Vlamingen en Grieken hebben zeker één ding gemeen: ze houden van een gezellige babbel, met daarbij een lekkere hap en een goed glas. En zeg nu zelf, wie kan daar niet van genieten?

De Grieken maken van hun maaltijd een sociale gelegenheid en het is er de gewoonte om met familie of vrienden de plaatselijke "ouzerie" binnen te stappen en een lekkere ouzo of een glas koele wijn te bestellen, waar automatisch wat meze bijhoort. Meze kun je het best omschrijven als allerlei hapjes, en het assortiment is oneindig. Deze manier van tafelen is heel gezellig omdat het veelzijdig is, sympathiek en origineel. U kent toch zeker de typisch Griekse taverne-tafeltjes, overvol met kleine bordjes vol lekkers?

> Regelmatig zijn er live-music-avonden <

===== Tafelen in een echt Grieks decor waarbij je je zo op een Grieks eiland waant =====

Eethuisje Socrates - bvba Wijnendale
Oostendestraat 36
8820 Torhout
telefoon 050.22.10.30 / fax 050.22.14.40
<http://www.restosocrates.be/index.asp>

Openingsuren: open vanaf 18.30 uur
op zondag ook open 's middags van 12.00 tot 14.00 uur
gesloten op woensdag en donderdag
reservaties graag telefonisch
e-mail: socrates@proximedia.be

◆ Met de bezetting van Oekraïne kon je het woord oligarch, verwijzend naar rijke Russen, herhaaldelijk in de media horen. Je zou denken dat het een Russisch woord is, олигархии of олигархия, want het is blijkaar altijd gelinkt met Russische miljardairs. Maar wist je dat de woorden oligarch en oligarchie uit het Oudgrieks komen? Het woord komt van ὀλίγος (ὀλίγον) (weinig) en ἄρχειν (ἄρχω) (heersen) en betekent dat de macht in handen is van een kleine groep van mensen die behoren tot een bevoorrechte klasse of stand, elites die de neiging hebben om macht uit te oefenen in het belang van hun eigen kringen. De term oligarch werd veel gebruikt toen na het uiteenvallen van de Sovjet-Unie verschillende topmensen uit de Russische zakenwereld nauwe banden bleken te onderhouden met de politiek en zo hun invloed konden aanwenden bij politieke besluitvorming. In brede zin spreekt men over miljardairs met politieke invloed. Tegenwoordig onderscheiden we drie soorten oligarchen naargelang hun nabijheid tot de macht. Zo zijn er de vrienden van Poetin, die persoonlijk verbonden zijn met de president; ze zijn erg snel extreem rijk geworden. De tweede groep oligarchen omvat leiders van de Russische veiligheidsdiensten, de politie en het leger, bekend als siloviki, (силовики afgeleid van het Russische woord sila, kracht) die hun netwerken hebben gebruikt om extreme persoonlijke rijkdom te vergaren. En de derde categorie, het grootste aantal Russische oligarchen, zijn buitenstaanders zonder persoonlijke banden met president Vladimir Poetin, met het leger of met de Russische Federale Veiligheidsdienst (FSB), Федеральная служба безопасности, in het Grieks de Ομοσπονδιακή Υπηρεσία Ασφαλείας. De oligarchische regeringsvorm is een van de vijf staatsvormen beschreven door Plato, die de oligarchie identificeert als de 'slechte' variant van aristocratie omdat de oligarchie uitsluitend de bevoordeling van de eigen klasse voor ogen heeft. Aristoteles gebruikte de term om te verwijzen naar de dominantie van de rijken als bevoorrechte groep.

◆ Wist je dat de bevolking van Griekenland in 2021 daalde in vergelijking met de volkstellingcijfers van 2011. Volgens devolkstelling van 2011, voor het eerst uitgevoerd door ELSTAT als onafhankelijke autoriteit, bedroeg de totale bevolking van Griekenland 10.940.777 inwoners in 2011, ongeveer 0,15 procent van de wereldbevolking. Volgens ELSTAT, de nationale statistische dienst van Griekenland, wordt de bevolking in Griekenland per 1 januari 2021 geschat op 10.678.632 inwoners, waarvan 5.196.048 mannen (48,7 procent) en 5.482.584 vrouwen (51,3 procent). Het grootste percentage van de bevolking, 35 procent, woont in de regio Attica, met de overgrote meerderheid woonachtig in het grootstedelijk gebied van Athene. De tweede meest bevolkte regio is

Centraal-Macedonië, dat de op een na grootste stad van Griekenland, Thessaloniki, omvat met 17,4 procent van de totale bevolking. Dederde regio is Thessalië met 6,6 procent van de totale Griekse bevolking, gevolgd door West-Griekenland met 6,1 procent en vervolgens het grootste eiland van Griekenland, Kreta, met 6 procent. Oost-Macedonië en Thracië worden bevolkt door 5,6 procent van het totaal, de Peloponnesos met 5,3 procent, Centraal-Griekenland met 5,2 procent en de Zuid-Egeïsche Eilanden met 3,3 procent. In Epirus woont 3,1 procent van de totale bevolking, West-Macedonië volgt met 2,5 procent, de Noord-Egeïsche Zee met 2,1 procent en de Ionische eilanden met 1,9 procent. Zie de documentaire over zwangerschappen in Griekenland op https://youtu.be/PPYlvst3X_g

◆ Wist je dat Griekenland 70 jaar geleden, op 18 februari 1952, toetrad tot de NAVO, Noord-Atlantische Verdragsorganisatie, en zijn plaats vestigde in de verdediging van westerse landen. Slechts drie jaar na de Griekse Burgeroorlog beleefde de wereld ook de eerste jaren van de Koude Oorlog, die de wereld politiek zou splijten. Buurland Turkije trad toen toe tot de NAVO. Niettegenstaande Griekenland en Turkije bondgenoten zijn binnen de NAVO, blijft Turkije de Griekse soevereiniteit over bepaalde eilanden in de Oost-Egeïsche Zee betwisten. Deze geschillen gaan vaak gepaard met dreigementen met Turkse militaire interventie.

◆ Wist je dat de allereerste president van de Republiek Argentinië van Griekse afkomst was? Vartholomeos Mitropoulos, ook Mitre Martinez genaamd, werd geboren op 26 juni 1821 in Buenos Aires in een Griekse familie. Hij was de eerste president van Argentinië van 1862 tot 1868. Hij was politiek zeer bekwaam. De nationale politieke eenheid was eindelijk bereikt in Argentinië en toen kon daar een periode van interne vooruitgang en hervormingen beginnen. Voordien bestond het land uit kleinere, semi-onafhankelijke regio's die hun eigen leiders hadden. Na periodes van onrust werd het land in 1861 een verenigde republiek. De voorouder van Vartholomeos Mitropoulos, Ventura Mitropoulos, was eind 17de eeuw vanuit Venetië in Argentinië aangekomen. Hij kwam uit het noorden van Epirus (in het noordwesten van Griekenland) rond het jaar 1670, na de weigering om te worden ingelijfd bij het Ottomaanse leger. De meeste jonge mannen, waaronder Ventura Mitropoulos, vluchtten naar Italië. Velen van hen woonden een tijdje in Venetië voordat ze naar Zuid-Amerika zeilden. Volgens de legende vergat Vartholomeos Mitropoulos, Mitre Martinez, nooit zijn Griekse roots. Hoewel hij Griekenland nooit heeft bezocht, sprak hij uitstekend Grieks. Zijn langsturende bijdrage aan Argentinië was de oprichting van de krant *La*

Nación, die nog steeds een van de toonaangevende kranten van Zuid-Amerika is. Bartolome Luis Mitre, een van zijn nakomelingen, die de huidige eigenaar van de krant is, bezocht Griekenland in 2013. Sprekend over het opmerkelijke leven van zijn voorvader, merkte Luis Mitre op dat "afgezien van het feit dat Mitre Martinez de oprichter van de krant en president was, was hij een groot geleerde die de Odyssee uit het Grieks in het Spaans vertaalde".

Er wordt geschat dat ongeveer 120.000 Grieken of mensen van Griekse afkomst vandaag in Argentinië wonen. Het grootste deel van deze immigratie vond plaats in de eerste helft van de 20ste eeuw, voornamelijk na de Smyrna-catastrofe in 1922. Een nieuwe immigratiegolf kwam in de vroege jaren 1930. De keuze voor Argentinië als bestemming was te wijten aan de tijdelijke beperking van de immigratie in de Verenigde Staten, waardoor Zuid-Amerika en Argentinië in het bijzonder, het nieuwe El Dorado werd.

◆ Wist je dat de Parthenon-friezen in maart 2022 in het geheim gedetailleerd in 3D zijn gescand door 'digitale archeologen' in de hoop perfecte replica's te maken die op een dag zouden kunnen leiden tot de repatriëring van de originelen naar Griekenland. Het British Museum had een formeel verzoek geweigerd. De archeologen deden zich voor als gewone bezoekers. Ze gebruikten technologie ingebed in de nieuwste camera-telefoons en iPads om een half dozijn van de sculpturen te scannen. Met de verzamelde informatie hoopt men een 'robotbeeldhouwer' te programmeren om exacte replica's te snijden. Het IDA, Institute for Digital Archaeology in Oxford, een van de beste organisaties van het Verenigd Koninkrijk voor het behoud van erfgoed, kondigde op 30 maart aan een klacht in te dienen bij de rechtbank om het museum een bevel te geven 3D-scans toe te staan. Het Institute for Digital Archaeology (IDA), opgericht in 2012, is

een joint venture tussen Harvard University, Oxford University en het Museum of the Future (Dubai) die de ontwikkeling en het gebruik van digitale beeldvormingstechnieken in archeologie, epigrafie (1), kunstgeschiedenis en museumconservatie bevordert. Website van het IDA op <http://digitalarchaeology.org.uk/>

◆ Wist je dat er een bloem is die enkel op de Akropolis groeit? *Micromeria acropolitana* is een delicaat bloemetje dat op de hellingen van de Akropolis groeit. Het is een kleine plant met een delicate roze bloem. Met een hoogte van slechts vijf tot dertig cm is het gemakkelijk om langs deze plant te lopen zonder het zelfs maar te merken. De *Micromeria acropolitana* bloeit elk jaar van mei tot juni, wanneer de prachtige bloemen tevoorschijn komen. De plant werd in de zomer van 1906 ontdekt door twee Franse botanici, René Maire en Marcel Petitmengin, en werd opgenomen in hun werk *In Acropoli Athenarum*. De *Micromeria acropolitana* werd slechts twee jaar later voor het eerst wetenschappelijk geclassificeerd door de Oostenrijkse botanicus Eugen von Halacsy, die het beschreef als *Micromeria athenae*. Later veranderde het in de huidige naam, '*Micromeria acropolitana*' in zijn tekst '*Conspectus Florae Graecae*'. Vreemd genoeg leek de plant uit te sterven kort nadat hij was ontdekt, maar in 2006 dook hij weer op op de Akropolis, 100 jaar nadat hij voor het eerst werd gevonden. De plant was opgenomen in de officiële catalogus van beschermde planten van de Griekse staat, bij besluit van een presidentieel decreet, in 1981, in de periode dat men dacht dat het was uitgestorven. De locatie waar de planten gedijen in hun natuurlijke ecosysteem, de Akropolis van Athene, is geheim gebleven om de gevoelige flora niet te verstoren. (2)

(1) Epigrafie, ἐπιγραφή, is de studie van inscripties gemaakt op duurzame wijze op niet-bederfbare materialen zoals steen. Het doel van deze wetenschap is om ze te dateren, ze in hun culturele context te plaatsen, ze te vertalen en de informatie te bepalen die daaruit kan worden afgeleid.

(2) https://www.researchgate.net/figure/Micromeria-acropolitana-in-its-natural-habitat-photo-L-Tsounis_fig1_326849467

Wenst u lid te worden?

Iedereen die Griekenland in zijn hart draagt, kan lid worden door storting van het lidgeld op bankrekening BE67 0014 7876 4087 (BIC: GEBABEBB) op naam van Eleftheria Paralias vzw, A. J. Witteryckstraat 14, 8310 Assebroek.

Lidgeld 2022:

- 14 € (jaarlijks) voor leden die het ledenblad, uitnodigingen en informatie **via e-mail** wensen te ontvangen
- 20 € (jaarlijks) voor leden die het ledenblad, uitnodigingen en informatie **via de post** wensen te ontvangen
- Steunende leden: 25 € / jaar - Ereleden: meer dan 25 € / jaar

Het lidmaatschap loopt van 1 januari tot 31 december
Het lidgeld telt voor alle personen van éénzelfde gezin en die onder één dak samenwonen

Bijzondere Grieken

Anargiros Mariolis

De Griekse arts Anargiros Mariolis is begin januari 2022 door de World Organization of Family Doctors (WONCA) uitgeroepen tot beste huisarts ter wereld voor 2021. Dr. Mariolis is het hoofd van het gezondheidscentrum van Areopoli (Mani, Peloponnesos). De prijs wordt om de twee jaar uitgereikt aan de beste huisarts en WONCA selecteert de ontvanger zorgvuldig uit duizenden artsen van over de hele wereld. De criteria voor de prestigieuze prijs hebben betrekking op de veelzijdige aspecten van de huisartsgeneeskunde, waaronder de hoogste zorgstandaarden, het vermogen om moeilijke maar belangrijke beslissingen te nemen op het gebied van patiëntenzorg en wetenschappelijke en academische kennis. Dr. Mariolis heeft talloze onderscheidingen ontvangen, zowel in Griekenland als internationaal. Hij werd in 2019 uitgeroepen tot de beste huisarts in Europa. Voor zijn extreme talenten en vriendelijkheid jegens zijn patiënten is hij de enige arts die in 2016 de ultieme prijs van de Nationale Academie van Athene ontving voor zijn diensten in de eerstelijnsgezondheidszorg en de Griekse samenleving.

WONCA is een non-profit organisatie opgericht in 1972 door medische vertegenwoordigers uit 18 landen over de hele wereld. De internationale organisatie zet zich in voor het bevorderen van respect voor universele mensenrechten en inclusief gendergelijkheid, en het bevorderen van hoge zorgstandaarden in de huisartsenpraktijk / huisartsgeneeskunde. WONCA werkt nu in 131 landen en het ledental bedraagt meer dan 500.000 huisartsen over de hele wereld. Het heeft officiële relaties met de Wereldgezondheidsorganisatie (WHO) en werkt vaak samen aan wereldwijde gezondheidscampagnes. Zie een reportage op <https://youtu.be/Z4EOwHDqg84> en de website van WONCA op

<https://www.globalfamilydoctor.com>

Nikolaos Tselementes

Elk Grieks huishouden heeft een 'tselemente', een kookboek, dat zijn naam ontleent aan Nikolaos Tselementes, de beroemde chef-kok die de moderne keuken combineerde met de Griekse traditie. Hij werd beroemd door het tijdschrift *Οδηγός Μαγειρικής*, Kookgids, dat begon in 1910, met recepten, voedingsadvies, internationale gerechten en nieuws over eten. In 1926 publiceerde hij het kookboek *Οδηγός μαγειρικής και ζαχαροπλαστικής*, Kook- en Banket Gids. Het was de eerste kookgids die ooit in Griekenland werd gepubliceerd. Sindsdien is zijn naam een synoniem voor elk kookboek in Griekenland. Kookboeken en recepten van Tselementes waren razend populair.

Nikólaos Tselementes, Νικόλαος Τσελεμεντές, (1878 - 1958) was een Griekse chef-kok en

schrijver van kookboeken uit het begin van de 20ste eeuw. Hij wordt beschouwd als een van de meest invloedrijke kookboekschrijvers van het moderne Griekenland, gespecialiseerd in zowel de Griekse als de Franse keuken. Hij werd geboren in Exampela, Εξάμπελα (eiland Sifnos) en groeide op in Athene. Eerst werkte hij als notarisbediende, daarna ging hij koken en werkte hij in het restaurant van zijn vader en oom. Hij volgde culinaire kunsten in Wenen en bij zijn terugkeer werkte hij als chef-kok in verschillende ambassades. In 1919 werd Tselementes hotelmanager en een jaar later vertrok hij naar de Verenigde Staten, waar hij werkte in enkele van de duurste restaurants ter wereld. Ondertussen kreeg hij ook nog meer hogere opleidingen in de culinaire kunsten, waaronder banketbakkerswerk en diëtetiek. Zijn boek werd zo populair dat het in de volgende decennia meer dan 15 keer werd gepubliceerd. Hij keerde terug naar Athene en stichtte een kleine school voor koken en bakken. In 1950 publiceerde Tselementes het kookboek *Greek Cookery* in het Engels, dat voor het eerst een overzicht gaf van de Griekse keuken aan de Engelstalige wereld. Beïnvloed door de Franse keuken was Tselementes een moderniseerder van de Griekse keuken, omdat hij smaken introduceerde zoals bechamelsaus, worstenbroodjes en bouillabaisse. Hij creëerde ook de moderne versies van moussaka, pastitsio en anginares (artisojokken) alla polita. Dit stond volgens sommigen gelijk aan de verbastering van de Griekse keuken met Europese elementen. Zijn naam wordt ook gebruikt voor de grap over iemand die heel goed kan koken.

Dimitris Mytaras

Kunstenaar Dimitris Mytaras, Δημήτρης Μυταράς, die op 16 februari 2017 overleed, was een van de belangrijkste schilders en decorontwerpers die behoorden tot de generatie kunstenaars uit de jaren 1960. Hij wordt beschouwd als een van de belangrijkste Griekse schilders van de 20ste eeuw. Zijn werk werd vooral geïnspireerd door de menselijke figuur, en een combinatie van naturalisme en expressionisme. Mytaras werd geselecteerd om een van de officiële posters te maken voor de Olympische Zomerspelen 2004 in Athene. Mytaras werd geboren op 18 juni 1934 in Chalkida (Chalkis, Evia) als zoon van een kapper. Zijn moeder overleed enkele dagen na zijn geboorte. Hij begon op de middelbare school te schilderen. Een muur in zijn huis diende als zijn eerste doek. Mytaras begon in 1953 te studeren aan de School voor Schone Kunsten en concentreerde zich op de schilderkunst. Hij studeerde af in 1957 met twee grote kunstenaars, Spyros Papaloukas en Yiannis Moralis, als leraren. In 1957 exposeerde hij zijn werken voor het eerst in Athene op de 5de Panhelleense Kunsttentoonstelling in het

Zappeion Megaron. Zijn eerste solotentoonstelling was in de Zygos Gallery in 1960. Zijn klasgenoot op school was Chariklia Triantafyllou, met wie hij in 1961 trouwde. Volgens de toenmalige wet nam ze zijn achternaam aan. In hetzelfde jaar, met een beurs van de State Scholarship Foundation, vervolgde het paar hun studie in decorontwerp en interieurontwerp aan de Ecole Supérieure des Arts Decoratifs in Parijs, waar ze tot 1964 verbleven. Na zijn terugkeer uit Parijs doceerde Dimitris Mytaras interieurontwerp aan het Atheense Instituut voor Technologie, dat hij en zijn vrouw reorganiseerden. Tegelijkertijd ontwierp hij decors en kostuums voor een reeks grote theaterproducties. Hij werkte samen met het Staatstheater van Noord-Griekenland, het Nationaal Theater en het Kunsttheater van Karolos Koun. In 1969 begon Mytaras les te geven aan de School voor Schone Kunsten. In 1975 werd hij benoemd en van 1982 tot 1985 was hij rector van de school. In 1978 richtte hij, parallel aan zijn werk als opvoeder en met de hulp van de gemeente, de Chalkida Art Workshop op in zijn geboortestad, waarbij hij zijn vrouw aanstelde als directeur van alle educatieve en culturele activiteiten. Hij nam deel aan talrijke solo- en groepstentoonstellingen in Griekenland en in het buitenland. Zijn kunstwerken reisden naar Alexandrië, Parijs, Sao Paulo, Frankfurt, Bologna,

Florence, Venetië, Genua, Belgrado, New York, Stockholm, Tokio en andere steden. De kunstenaar werkte ook in illustratie en diverse andere visuele toepassingen. Hij versierde veel openbare en particuliere gebouwen, waaronder hotels en banken, met muurschilderingen. Een van zijn werken, Dexileos, is te zien op het Dafnition station van de metro in Athene. Zijn werk strekte zich ook uit tot theoretische teksten en studies over kunst in boeken en artikelen in de pers, evenals poëzie. Hij werd geëerd met twee prijzen en vijf onderscheidingen voor de vele kunstwerken die hij gedurende zijn carrière heeft gemaakt. In 1985 kende de gemeente Chalkida hem de gouden medaille van de stad toe. In 2001 benoemde de toenmalige president van de Republiek, Konstantinos Stefanopoulos, hem tot brigadegeneraal in de Orde van de Feniks. In 2008 werd hij verkozen tot volwaardig lid van de Academie van Athene, maar twee jaar later werd hij inactief vanwege gezondheidsproblemen. Mytaras overleed op 16 februari 2017 in Athene op 82-jarige leeftijd.

Hij was een van de belangrijkste vertegenwoordigers van de generatie van de jaren 1960. Het grootste deel van zijn werk richt zich op de relatie tussen oud en nieuw en de juxtapositie van grafisch ontwerp met traditionele vormen. Zie video op <https://youtu.be/eR7OqPQF9sQ>

Griekse humor

Πέντε γυναίκες πάνε στον χορό. Δεν ξέρουν τι να φορέσουν. Τότε ένας από αυτές βρίσκει τη λύση: «Φοράμε ένα φόρεμα στο ίδιο χρώμα με τα μαλλιά του συζύγου μας.» Έτσι είπε, έτσι έγινε. Αγοράζουν ένα γκρι, κόκκινο, καφέ και μαύρο φόρεμα. Η πέμπτη σύζυγος χαίρεται λιγότερο με αυτή την ιδέα και λέει: "Ο άντρας μου είναι φαλακρός, να είμαι γυμνός;"

Γυναίκα ασθενή: Γιατρέ, πρέπει να σου μιλήσω για τον άντρα μου. Στα είκοσι χρόνια που είμαστε παντρεμένοι, ήταν πάντα ένας ευτυχισμένος και ικανοποιημένος άνθρωπος και πάντα με αγαπούσε πολύ.

Αλλά από τότε που είναι μαζί σου, έχει αλλάξει τελείως. Ποτέ δεν είναι ξανά σπίτι, δεν με ξαναβγαίνει έξω, δεν μου κάνει άλλα δώρα, ... Δεν με κοιτάζει πια. Η περιποίηση σου προφανώς άλλαξε όλη την προσωπικότητά του! Γιατρός: Δεν του έγραφα καμία θεραπεία, κυρία, απλώς του είπα να πάρει γυαλιά.

Vijf vrouwen gaan naar het bal. Ze weten niet goed wat ze moeten aantrekken. Dan komt een van hen met de oplossing: "We dragen een jurk die dezelfde kleur heeft als het haar van onze man."

Zo gezegd, zo gedaan. Ze kopen een grijze, rode, bruine en zwarte jurk. De vijfde vrouw is minder blij met dit idee en zegt: "Mijn man is kaal, moet ik dan in mijn blootje?"

Vrouwelijke patient: Dokter, ik moet u even spreken over mijn echtgenoot. In de twintig jaar dat we nu getrouwd zijn, is hij altijd een gelukkig en tevreden man geweest en hij heeft altijd veel van me gehouden.

Maar sinds hij bij u geweest is, is hij compleet veranderd. Hij is nooit meer thuis, neemt me nooit meer mee uit, geeft me geen enkel geschenk meer, ... Hij kijkt me zelfs niet meer aan. Uw behandeling heeft blijkbare zijn hele persoonlijkheid veranderd! Dokter: Ik heb hem helemaal geen behandeling voorgeschreven, mevrouw. Ik heb alleen gezegd dat hij zich een bril moest aanschaffen.

Vertalingen: Carlos Thoon

Feta

Volgens wetenschappers van de Biomedical Research Foundation van de Academie van Athene is het DNA van de beroemde Griekse fetakaas met succes gedecodeerd. Ze bestudeerden een breed scala aan fetakaas geproduceerd in heel Griekenland in een poging om de voedingskenmerken van de populaire Griekse kaas te kwantificeren. Volgens de bevindingen heeft feta 489 verschillende soorten eiwitten, waardoor het een van de meest eiwitrijke kaasvariëteiten ter wereld is. Fetakaas is normaal gemaakt van schapenmelk, maar het kan ook worden gemaakt van een mengsel van schapen- en geitenmelk. De geitenmelk mag nooit meer dan 30 procent van het totaal zijn. Griekenland won in 2002 een lange juridische strijd met

Denemarken over de merknaam Feta. Sindsdien moet elk binnen de Europese Unie verkocht pakje kaas met de naam feta aan specifieke normen voldoen en uitsluitend in Griekenland worden geproduceerd.

Kaas maken is een oude praktijk in de Middellandse Zee. De productie van kaas uit geiten- of schapenmelk dateert uit de 8ste eeuw vóór Christus in Griekenland. Deze geschiedenis gaat gepaard met oude mythen over kaasproductie, waaronder een mythe waarin Aristaios, zoon van Apollo, opgevoed door nimfen, de mensheid de kunst leert van het bereiden van melk voor kaasproductie. Feta, in de vorm die we vandaag kennen, werd voor het eerst genoemd tijdens het Byzantijnse tijdperk.

Frappé - Griekse ijskoffie

Tijdens warme en zonnige dagen en vooral in de lente en zomer, drinken Grieken liever de koude frappé in plaats van de warme Griekse koffie. Op de website van Omilo kan je een recept vinden om deze lekkernij te bereiden: <https://omilo.com/how-to-make-greek-frappe/>. Wij brengen hier de vertaling.

Ingrediënten

- 1 tot 3 koffielepels oploskoffie, bij voorkeur Nescafé, bij voorkeur de Griekse versie
- 1 tot 3 koffielepels suiker (voor de semi-zoete versie Φραππέ μέτριο neem je dezelfde hoeveelheid suiker als koffie)
- koud water
- ijsblokjes
- melk (verse melk of koffiemelk)

Voor het beste resultaat heb je een kleine koffiemixer (μιξεράκι) nodig (ongeveer 8-10 euro in Griekenland). Als je dit niet hebt, kan je een shaker gebruiken om het schuim te maken, maar je moet echt heel goed schudden gedurende minstens 30 seconden.

Om je frappé te drinken heb je ook een rietje nodig (καλαμάκι).

Bereidingswijze

- In een groot glas doe je een lepel oploskoffie (Nescafé), een lepel suiker en een klein beetje water (niet te veel). Je mengt het tot je stevig koffieschuim krijgt.
- Voeg nu ijsblokjes, koud water en zoveel melk toe als je wilt. Serveer met een rietje.

Als je niet van oploskoffie houdt en liever echte koffie drinkt, dan zijn de fredo cappuccino en fredo espresso erg leuke alternatieven, maar moeilijker om te maken.

Op de link hieronder kan je alles bekijken: <https://youtu.be/0KqE2J3ZUos>

Carlos Thoon

De echte namen...

Oplossing van de combinatie van zangers/zangeressen met hun echte voor- en familienaam (bladzijde 18)

Χάρης Αλεξίου – Charis Alexiou
 Γιάννης Πάριος – Giannis Parios
 Γιώργος Νταλάρας – Giorgos Dalaras
 Γλυκερία – Glykeria
 Γιάννης Πλούταρχος – Giannis Ploutarchos
 Αντώνης Ρέμος – Andonis Remos
 Βασίλης Καρράς – Vasilis Karras
 Νίκος Κουρκούλης – Nikos Kourkoulis
 Χρήστος Δάντης – Christos Dandis
 Ελένη Βιτάλη – Eleni Vitali

Χαρίκλεια Ρουπάκα – Charikleia Roupaka
 Ιωάννης Βαρθακούρης – Ioannis Varthakouris
 Γιώργος Νταράλας – Giorgos Daralas
 Γλυκερία Κοτσούλα – Glykeria Kotsoula
 Ιωάννης Κακοσαίος – Ioannis Kakosaios
 Αντώνιος Πασχαλίδης – Andonios Paschalidis
 Βασίλειος Κεσογλίδης – Vasileios Kesoglidis
 Νικόλαος Κουρκουλίδης – Nikolaos Kourkoulidis
 Χρήστος Βλαχάκης – Christos Vlachakis
 Ελένη Λαβίδα – Eleni Lavida

Bestemmingen

De Griekse media belichten geregeld verborgen of minder bekende Griekse pareltjes die zeker een bezoekje waard zijn. Wij zochten het verder op en vatten het samen in deze rubriek.

🌿 Een trekpleister voor religieuze pelgrims en toeristen is het wonderkerkje van Agia Theodora, Αγία Θεοδώρα, in de buurt van het pittoreske en mooie dorpje Isari, Peloponnesos. Zeventien grote plantanen ontspruiten uit het dak en muren van deze kleine, vreemdste kapel ter wereld. Hoewel het gebouw onder aanzienlijke druk staat vanwege het gewicht van de bomen en de stress die wordt veroorzaakt door de wortels die door de muren lopen, heeft het honderden jaren overleefd zonder dat er schade aan de structuur of de bomen is toegebracht. De kerk is vernoemd naar Sint Theodora die in Vasta woonde. Volgens de lokale legende, toen het gebied werd overvallen door bandieten, was Theodora vastbesloten om haar dorp te helpen verdedigen tegen bandieten. Helaas overleefde Theodora het niet en terwijl ze op sterven lag, sprak ze de volgende woorden: "Laat mijn lichaam een kerk worden, mijn bloed een rivier, mijn haar het bos". De dorpelingen die ontroerd waren door haar moed bouwden een kerk op de plaats van haar graf in de 12de eeuw. Volgens de legende werd een lokale rivier omgeleid om direct onder de kerk door te lopen. Volgens de religieuze traditie is het aantal bomen evenveel als de jaren van Sint Theodora toen ze stierf. Er werden restauratiewerken uitgevoerd in 1998-1999. De kerk is Byzantijns en is slechts vier meter breed en vijf meter lang. De prachtige kapel is opgenomen in het Guinness Book of Records. De heilige Theodora is een belangrijke heilige van de Grieks-orthodoxe kerk geworden. De video van de kapel is te zien op

<https://youtu.be/M7g5R1ivL1U>

🌿 De prachtige archeologische site van Phaistos, waar duizenden jaren lang een imposant paleis stond met uitzicht op de Middellandse Zee, is misschien niet zo bekend als het paleis van Knossos, maar het was een brandpunt in de lange en illustere geschiedenis van Kreta. Het is het op een na grootste Kretenzische paleis gesticht door de legendarische koning Minos van Knossos. Het paleisachtige fort, gelegen in een seismisch actieve zone, werd twee keer herbouwd nadat het voor het eerst werd gebouwd in de late bronstijd. De site ligt op 62 km van Iraklion. In tegenstelling tot de meer bekende en druk bezochte site van Knossos, is Phaistos moeilijker te bereiken maar heeft indrukwekkende uitzichten over de Middellandse Zee. Het oorspronkelijke paleis in Phaistos, daterend uit de midden-bronstijd, werd verwoest door dezelfde aardbeving die ook de andere paleizen op Kreta beschadigde of vernietigde, waaronder het spectaculaire paleis van Knossos. Een van de meest opmerkelijke artefacten in de Griekse geschiedenis werd gevonden in Phaistos in 1908, toen Luigi Pernier, een Italiaanse

archeoloog en academicus die samenwerkte met de Italiaanse School voor Archeologie in Athene, de Phaistos-schijf ontdekte in een kelder in de meest noordelijke ruïnes van het paleiscomplex. De schijf met een afmeting van 15 cm bevat symbolen gestempeld in klei. Het hiërogliefenschrift gedateerd tussen 1950 en 1400 vóór Christus. Vlieg over de site in deze 4K-video:

https://youtu.be/00UFx_BsxFA

🌿 De Odontotos-spoorweg, Οδοντωτός, is een van de weinige overgebleven tandradbanen in Europa. Mensen in veel bergachtige landen als Zwitserland zijn gewend om spoorwegen te 'raderen' met treinen die technisch zijn veranderd door de toevoeging van tandwielen of tanden, om veilig bergen te kunnen beklimmen of af te dalen. Hoewel het Griekse spoorwegennetwerk niet enorm is, omdat het alleen de grootste steden verbindt, de lokale treindienst tussen de steden Diakopto en Kalavryta in Achaea, heeft de Peloponnesos zijn eigen, unieke geschiedenis en schoonheid.

De Odontotos spoorweg in Griekenland is een populaire toeristische attractie. Het diende ooit als het belangrijkste vervoermiddel voor degenen die in de bergachtige dorpen van de noordwestelijke Peloponnesos woonden. Nu gaan tienduizenden toeristen er elk jaar naartoe om te genieten van het prachtige landschap terwijl ze comfortabel op deze historische trein zitten. De moderne route is in totaal 22 kilometer lang, van de stad Diakopto door de beroemde kloof van Vouraikos en het oude klooster van Mega Spilaeon, helemaal tot aan het historische stadje Kalavryta. Het spoor van Odontotos is een van de smalste die in Griekenland te vinden is. Momenteel heeft TrainOSE, de enige spoorwegmaatschappij van Griekenland, plannen om een extra netwerk aan te leggen dat Kalavryta zal verbinden met het skigebied in die regio. Neem plaats naast de treinbestuurder en geniet 61 minuten van het mooie landschap :

<https://youtu.be/6AYtD1c-QrE>

 Griekenland heeft de regio Zagori, in Epirus, bij de UNESCO voorgedragen als wereldcultureel landschap. Zagori is een ontzagwekkend natuurlijk landschap met een ongelooflijk goed bewaard gebleven netwerk van 46 dorpen, met nationale parken, een klooster, rivieren en watervallen. De nominatie van het Griekse ministerie van Cultuur is de eerste kandidatuur van het land in deze specifieke categorie. Het dossier bevat uitgebreide rapporten over de biodiversiteit, fauna en flora van de Zagori, en de unieke natuurlijke omgeving, met rivieren, unieke geologische formaties en de Vikos-kloof. De Vikos-kloof, is een natuurwonder en staat bekend als de Griekse Grand Canyon vanwege de duizelingwekkende kliffen en prachtige hoogten. In het dossier wordt ook verwezen naar de historische achtergrond van het gebied, het rijke architecturale erfgoed en de vele monumenten verspreid over het gebied. Het omvat ook de rijkdom aan immaterieel cultureel erfgoed dat te vinden is in Zagori, zoals muziek, festivals en volkstradities. Wetenschappers in veel uiteenlopende specialiteiten, archeologen, historici, boswachters, biologen, milieuactivisten, architecten, economen en etnologen werkten aan het hele proces van het voorbereiden van het dossier.

Het Werelderfgoedcomité van UNESCO zal naar verwachting in de nabije toekomst de definitieve beslissing nemen over het al dan niet opnemen van de Griekse Zagori in de lijst van universele culturele landschappen. Volgens UNESCO zijn cultuurlandschappen de gecombineerde werken van de natuur en de mensheid, en ze drukken een lange en intieme relatie uit tussen mensen en hun natuurlijke omgeving. Ontdek of herontdek de regio in deze video:

<https://youtu.be/QNo0oq4zrQ0>

 Lipsi, Λειψοί, een klein eiland in de Dodekanesos-archipel, geldt als een van de top 10 alternatieve reisbestemmingen ter wereld voor 2022, volgens Girovagate.com, een van de grootste reisblogs van Italië. Terwijl je op Lipsi bent zou je ook Aspronissi, dat een van de mooiste stranden van heel Griekenland heeft, moeten bezoeken. Er is geen directe dagelijkse veerboot of luchtverbinding naar het paradijselijke eiland vanaf het vasteland van Griekenland, dus de opties om er te komen zouden een veerboot vanaf andere Dodekanesos-eilanden zijn (via Leros, Patmos, Rhodos, Kalymnos of Kos). Lipsi is niet slechts één eiland, maar eigenlijk een cluster van eilandjes gelegen in het zuidoosten van de Egeïsche Zee. De verzamelnaam komt van het grootste eiland van allemaal, Lipsi, dat wordt gevormd door landmassa's verbonden door een smalle landengte. Lage heuvels en valleien,

evenals een rotsachtige kustlijn en verschillende baaien, maken deel uit van het landschap van Lipsi. Omdat het een klein eiland is, is het vrij gemakkelijk om je met de fiets of zelfs te voet op Lipsi te verplaatsen. Ondanks de grootte zijn er echter veel kerken en kloosters op het eiland. De lokale bevolking zegt zelfs dat het mogelijk is dat elke familie op Lipsi een eigen kapel zou kunnen hebben. Tot de bezienswaardigheden behoort de Koimisis tis Theokou, een sobere Byzantijnse kerk uit de 7de of 8ste eeuw na Christus. De archeologische collectie van Lipsi, in het belangrijkste dorp, toont kleiartefacten en oude inscripties uit de klassieke, hellenistische en christelijke periodes. Eén van de mooiste zandstranden van het eiland, Kampos, met helder, ondiep water, veel natuurlijke schaduw en een rustige rust, is ideaal voor gezinnen met kinderen. Een andere must-see plek is Hoxlakoura, een van de grootste stranden in Lipsi, met witte kiezels en kristalhelder water, dat geliefd is bij zowel volwassenen als jongeren. Verken Lipsi in deze video:

<https://youtu.be/guUQCmcmrY>

 Thorikos, Θορικός, is een bijna vergeten archeologische vindplaats van het oudst bekende theater, net ten noorden van het oude mijnstadje Lavrio, ten oosten van Athene. Het theater van Thorikos dateert uit het einde van het Archaïsche tijdperk, tussen 525 en 480 vóór Christus. In tegenstelling tot Griekse theaters gebouwd in latere tijdperken, is het elliptisch in plaats van cirkelvormig van vorm. Het had een capaciteit van 4.000 zitplaatsen. Slechts weinige mensen bezoeken de site. Bezoekers worden ook getraceerd op een panoramisch uitzicht op de zuidelijke kustlijn van Attica in het oosten en de oude olijfgaarden in het westen. Het gebied rond Thorikos, dat nu bekend staat als Lavrio, werd ook het mijncentrum van de regio ten oosten van het hedendaagse Athene. In de oudheid was Lavrio beroemd om zijn rijke zilverbijlen, die enkele van de oudste ter wereld zijn. Archeologen hebben bewijs opgegraven van mijnbouw in het gebied dat dateert uit het jaar 3.200 voor Christus. Het was uit deze zilverbronnen dat Athene veel van zijn rijkdom in de klassieke periode verkreeg, rijkdom die hun enorme vloot van 200 triremen (1) financierde, waardoor Athene de grootste zee-macht in de oude wereld kon worden. Na de uitputting van de mijnen van Lavrio en de vernietiging van Thorikos door de Romeinse generaal Sulla in 86 vóór Christus, werd het gebied tijdelijk verlaten.

Zie <https://youtu.be/8OrAWAbNYjk>

(1) Een trirem, bireem of triëre (Grieks: τριήρης (trièrès), Latijn: triremis; "drieriemer") is een met roerriemen door roeiers voortbewogen oorlogsschip uit de Oudheid. De namen bireem en trirem slaan op het aantal doften waarop de roeiers zaten, dus het aantal rijen roerriemen: twee respectievelijk drie. (bron: wikipedia)

Griekse taalweetjes - Een beetje Griekse les

ns lid Carlos Thoon bezorgt ons geregeld bijdragen om onze kennis van de Griekse taal bij te schaven. Over woorden met verschillende betekenis, of woordjes die je helpen bij een Griekse date, uitdrukkingen voor het dagdagelijkse gebruik, of gewoon om je kennis op peil te houden.

Gevoelsuitdrukkingen in het Grieks

Woede uitdrukken

1. Er zijn veel woorden en uitdrukkingen die 'boos zijn' betekenen.

- Είμαι νευριασμένος-η
- είμαι θυμωμένος-η-ο
- έχω τα νεύρα μου
- θυμώνω
- τσαντίζομα (informeel)
- είμαι τσαντισμένος-η-ο (informeel)

Voorbeelden

- Μην του μιλάτε τώρα είναι θυμωμένος και δεν ακούει κανέναν. Praat nu niet met hem, hij is boos en hij zal naar niemand luisteren.
- Όταν άκουσα τις ηλίθιες δικαιολογίες του, τσαντίστηκα. Toen ik zijn stomme excuses hoorde, werd ik boos.
- Το αφεντικό μας έχει τα νεύρα του από το πρωί. Μιλάει άσχημα στους πελάτες, φωνάζει στη γραμματέα του Onze baas is boos vanaf 's morgens. Hij praat lelijk met zijn klanten, hij schreeuwt naar zijn secretaresse.

2. μου τη δίνει - iemand / iets maakt me gek

Voorbeeld

Αμάν, ρε Γιάννη, μην πίνεις τον καφέ μου, μου τη δίνει! Komaan Jan, drink mijn koffie niet, je maakt me zot!

3. τα πήρα / τα 'χω πάρει (jargon). De uitdrukking is τα πήρα στο κρανίο. Dit laatste wordt meestal weggelaten. Παίρνω betekent krijgen of nemen en κρανίο betekent schedel.

Voorbeeld

Η Μαρία τα'χει πάρει με τον Άρη γιατί αντέγραφε απ' αυτήν και η καθηγήτρια τούς πήρε τα γραπτά. Maria is erg boos op Aris omdat hij van haar heeft gekopieerd en de leraar hun antwoordbladen in beslag heeft genomen.

4. Er zijn ook uitdrukkingen die 'verontwaardiging of woede' betekenen.

βγήκα εκτός εαυτού - ik kwam uit mezelf (letterlijke betekenis)

- έγινα έξω φρενών,
- είμαι έξω φρενών
- εξοργίζομαι/είμαι
- εξοργισμένος-η-ο
- εξαγριώνομαι/είμαι
- εξαγριωμένος-η-ο

Voorbeelden

- Η Ελίζα έγινε έξω φρενών όταν η αδερφή της έβαλε το φόρεμά της χωρίς να τη ρωτήσει. Elisa was woedend toen haar zus haar jurk zonder toestemming afnam.
- Όταν ανακάλυψε ότι τόσον καιρό ο φίλος του έλεγε ψέματα, εξοργίστηκε. Toen hij erachter kwam dat zijn vriend hem zo lang leugens vertelde werd hij woedend.
- Όταν η μαμά του τού είπε ότι δεν μπορούσε να του αγοράσει το παιχνίδι, το αγοράκι βγήκε εκτός εαυτού, άρχισε να βρίζει και να κυλιέται στο πεζοδρόμιο. Toen zijn moeder hem vertelde dat ze het speelgoed niet voor hem kon kopen, verloor de kleine jongen zijn verstand, begon te vloeken en rolde op het trottoir.

5. (κάτι / κάποιος) μου σπάει τα νεύρα - iemand of iets breekt mijn zenuwen. (letterlijke betekenis)

Αυτή η συμπεριφορά, μου σπάει τα νεύρα. Dit gedrag is erg vervelend (breekt mijn zenuwen).

6. αγανακτώ / είμαι αγανακτισμένος-η-ο - ik ben verontwaardigd (letterlijke betekenis)

Όλοι αγανάκτισαν με τα νέα μέτρα της κυβέρνησης. Allen waren verontwaardigd over de nieuwe maatregel van de overheid.

Verrassing uitdrukken

- μένω / είμαι έκπληκτος-η - verrast zijn
- μένω / είμαι κατάπληκτος-η - versteld staan

- Όλοι έμειναν έκπληκτοι με τη ζωγραφιά του παιδιού. Ze waren allemaal verrast door de tekening van het kind. Merk op dat de zinnen μένω / είμαι έκπληκτος και μένω / είμαι κατάπληκτος niet worden gevolgd door να. Dit is een directe vertaling van 'waarover ik verbaasd was'. De zin 'Ik was verrast haar daar te zien' wordt bijvoorbeeld niet vertaald als 'Ήμουν έκπληκτος να τη δω εκεί.' We zouden zeggen 'Ήμουν έκπληκτος που την είδα εκεί' of, als we het wat informeler willen doen, 'Δεν περίμενα να τη δω εκεί'. – 'Ik had niet verwacht haar daar te zien'.
- δεν πιστεύω στα μάτια μου - ik geloof niet in mijn ogen (letterlijke betekenis)
Voorbeeld:
 - Όταν άνοιξαν το κουτί και είδαν τι είχε μέσα δεν πίστευαν στα μάτια τους. Toen ze de doos openmaakten en zagen wat er in zat, geloofden ze hun ogen niet.
 - έμεινα - verleden tijd van blijven.
 Όταν είδαν μπροστά τους τη μητέρα τους έμειναν. Toen ze hun moeder voor zich zagen staan, stonden ze versteld.
- σαστίζω: verdwaasd zijn
Voorbeeld:
 - Μόλις τους ανακοίνωσε την απόφασή του ήταν τόσο σαστισμένοι που δε μίλησε κανείς. Zodra hij hun zijn besluit bekendmaakte, waren ze zo versuft dat niemand iets zei.
- μου κόπηκαν τα πόδια. We gebruiken deze uitdrukking als we onaangenaam verrast zijn. Het betekent dat mijn benen me niet kunnen ondersteunen (letterlijk, mijn benen zijn gesneden).
Voorbeeld:
 Όταν διάβασε το σημείωμα του γιου της, της κόπηκαν τα πόδια. Toen ze het briefje van haar zoon las, was ze totaal verschrikt.

Drinken en eten in het Grieks

Geniet jij ook zo van een Grieks drankje in een van de leuke cafés of tavernes in Griekenland? Als je Grieks leert, is een van de allereerste woorden die je leert het werkwoord **πίνω** (drinken). Daar zijn veel goede redenen voor. Je moet elke dag iets drinken. Het is een gemakkelijk werkwoord om te vervoegen – tenminste in de tegenwoordige tijd – en het helpt om volledige zinnen in het Grieks te vormen, zelfs in de zeer vroege stadia van het leren. Bijvoorbeeld: κάθε πρωί πίνω καφέ με γάλα - elke ochtend drink ik koffie met melk.

Het werkwoord πίνω behoort tot de categorie werkwoorden die je leert vervoegen tijdens je eerste lessen Grieks. Ook andere veel voorkomende werkwoorden, zoals έχω (hebben), κάνω (doen, maken), παίρνω (nemen) en θέλω (willen) behoren tot dezelfde groep werkwoorden en worden vervoegd op dezelfde manier in de tegenwoordige tijd. Na enkele weken Grieks te hebben geleerd, maak je normaal gesproken ook kennis met een andere groep werkwoorden die eindigen op –άω / –ώ. Bijvoorbeeld μιλάω of μιλώ - spreken is een klassiek voorbeeld van deze groep, aangezien studenten meestal vanaf het begin zinnen kennen zoals μιλάς / μιλάτε ελληνικά - spreek je Grieks? of ook δε μιλάω ελληνικά! - ik spreek geen Grieks). Als er meer voorbeelden van deze woordgroep nodig zijn, verschijnt het werkwoord πεινάω of πεινώ - honger hebben. En chaos is onderweg!

Het lijkt geen twijfel dat πίνω - om te drinken en πεινώ - honger hebben twee van de meest verwarrende woorden in het Grieks zijn, omdat ze zo op elkaar lijken.

Je legt de klemtoon op de verkeerde lettergreep en de persoon met wie je praat kan in lachen uitbarsten met zinnen als δεν πεινώ κρασί - ik heb geen honger naar wijn, in plaats van δεν πίνω κρασί - ik drink geen wijn. Of Ππίνω. Πάμε στην ταβέρνα - Ik drink. Zullen we naar de herberg gaan, in plaats van het juiste Πεινώ. Πάμε στην ταβέρνα - Ik heb honger. Zullen we naar de herberg gaan.

Laten we dus een einde maken aan deze verwarring en de onderstaande grammatica leren.

Voorbeeldzinnen

Η μητέρα μου πάντα πίνει ένα φλιτζάνι τσάι το απ όγευμα. Mijn moeder drinkt 's middags altijd een kopje thee.

Θα πιείτε; of Θα πιείτε κάτι. Wat wil je drinken, alsjeblieft? of Wil je iets drinken? (dit vraagt een ober aan de klanten in een restaurant)

Ψρεemd genoeg, wanneer gebruikt voor kleding, betekent πίνω krimpen!

Δεν το πιστεύω! Το αγαπημένο μου μάλλινο πουλόβερ ήπιε στο πλύσιμο! Ik kan het niet geloven! Mijn favoriete wollen pulllover is gekrompen in de was.

Uitdrukkingen met πίνω

- πίνω το αίμα κάποιου - iemands bloed opzuigen

- πίνω νερό στο όνομα (κάποιου) - iemand blindelings vertrouwen en veel respect tonen, iemand hoog in het vaandel dragen

- μπορεί να πιστέψει ότι η Μαρία έκλεψε τα χρήματα. Μέχρι χθες έπινε νερό στο όνομά της. Hij kan niet geloven dat Mary het geld heeft gestolen. Tot gisteren had hij altijd de hoogste achting voor haar.
- ήπια το αμίλητο νερό - gebruikt voor iemand die in een bepaalde situatie zwijgt, geen woord zegt
- Δεν έχεις πει κουβέντα σήμερα. Τι έγινε; Ήπιες το αμίλητο νερό; Je bent zo stil vandaag. Wat is er aan de hand? Heb je het 'onuitgesproken water' * gedronken?

* deze uitdrukking is afgeleid van een gebruik genaamd 'Κλήδονας', tijdens de eerste fase waarin alleenstaande vrouwen hun kruiken vullen met water uit een bron en dan, op hun weg terug naar het dorp, moeten zwijgen, ook al plagen mannen hen om hen toch aan het woord te laten.

- Πεινάω of Πεινώ - honger hebben

Voorbeeldzinnen

- Τα παιδιά πεινάνε πολύ. Θα τους φτιάξω μία ομελέτα. De kinderen hebben erge honger. Ik zal een omelet voor ze maken. Hou er rekening mee dat de verleden tijd πείνασα heel vaak wordt gebruikt bij het verwijzen naar het heden.

- Πεινώ! = Πείνασα! Θα φάω γιαούρτι με μέλι και καρύδια! - Ik heb honger! Ik neem yoghurt met honing en walnoten!

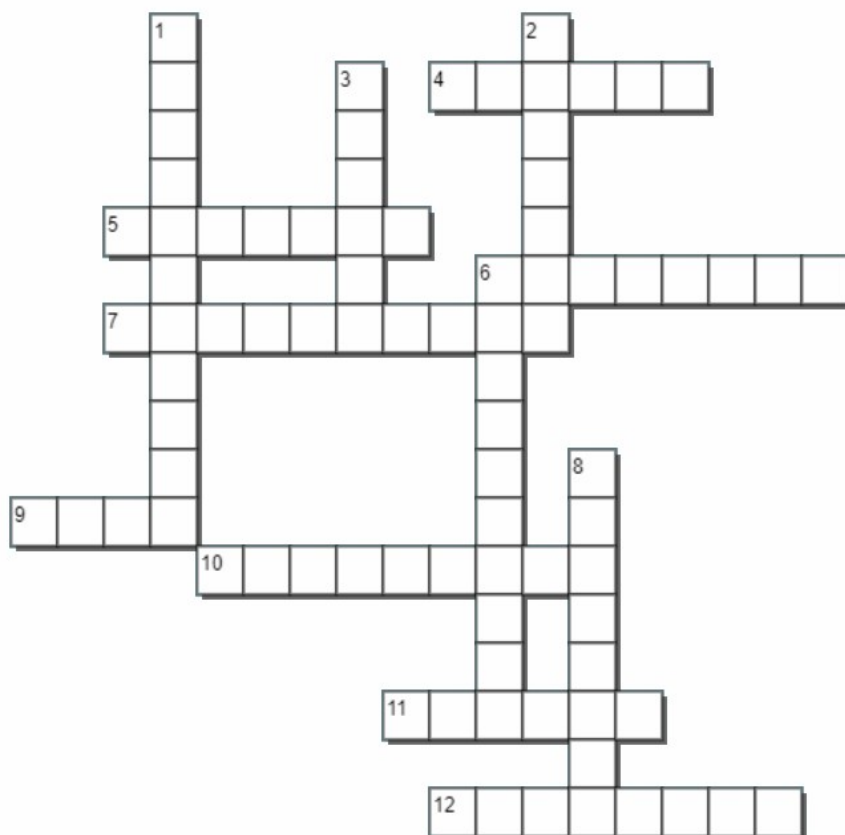
Uitdrukkingen met πεινάω of πεινώ

- πεινάω σαν λύκος - ik heb honger als een wolf

- Πεινάω σαν λύκος! Δεν είναι έτοιμο ακόμη το φαγητό - Ik heb grote honger. Is het eten nog niet klaar.

Grieks kruiswoordraadsel

Horizontaal

- 4) ontbijt
- 5) lift
- 6) vakantie
- 7) hotel
- 9) prijs
- 10) identiteitskaart
- 11) verdieping
- 12) kussen

Verticaal

- 1) vertraging
- 2) kamer
- 3) koelkast
- 6) paspoort
- 8) balkon

Op YouTube vind je een mooi gedicht over vrede van de bekende Griekse dichter Γιάννης Ρίτσος, Yannis Ritsos (1 mei 1909 – 11 november 1990). Het gedicht vertalen in het Nederlands is, zoals veel Griekse poëzie, heel moeilijk. Een Engelstalige versie is te vinden op <http://www.online-literature.com/forums/showthread.php?51587-Peace-Yannis-Ritsos>

Ειρήνη - Vrede

De droom van een kind is vrede
De droom van een moeder is vrede
De woorden van liefde onder de bomen
zijn vrede.

De vader die 's avonds terugkomt met een brede glimlach in zijn ogen
in zijn handen een mand vol fruit
en op zijn voorhoofd zweetdruppels die lijken op
de druppels bevroren water uit de kruik op de vensterbank.
Dit is vrede.

Wanneer wonden op het gezicht van de wereld zich sluitengezicht
Wanneer bomen worden geplant in de kuilen, door granaatvuur gegraven
En in harten, verschroeid door vuur, ontspruit de hoop zijn eerste knoppen
En de doden op hun zij kunnen liggen en slapen zonder te klagen
Dit is vrede.

Vrede is de goede geur van maaltijden 's avonds
Wanneer het stoppen van een auto op de weg geen angst veroorzaakt
En dat wie aan de deur klopt een vriend kan zijn
En dat op elk uur, het raam open kan, alleen naar de hemel
en onze ogen tegoe doen aan zijn verre kleuren

Vrede is een glas warme melk en een boek voor het kind dat wakker wordt
Wanneer tarwehalmen naar elkaar toe leunen en zeggen: licht, licht
En de krans van de horizon overspoeld is met licht
Dit is vrede.

Wanneer gevangenissen zijn omgebouwd tot bibliotheken
Wanneer een lied van hoogte tot hoogte stijgt in de nacht
Wanneer de lentemaan uit de wolken komt
Zoals de arbeider die fris geschoren uit de kapperszaak in de buurt komt
Dit is vrede.

Als de dag die voorbij is geen verloren dag is
maar de wortel die de bladeren van vreugde in de nacht doet groeien
Het is een gewonnen dag
wanneer je weer voelt hoe de zon haastig haar teugels vastbindt
om verdriet te achtervolgen en te verjagen uit de hoeken van de tijd

Vrede is de zonnestralen op de zomerse velden
Het alfabet van goedheid in de schoot van de dageraad
Als je zegt: mijn broer, morgen zullen we bouwen
als we bouwen en zingen is het vrede.

Wanneer de dood weinig plaats inneemt in het hart
en schoorstenen wijzen naar geluk
Wanneer de grote anjer van zonsondergang
kan worden geroken door dichter en proletariaat
Dit is vrede.

Vrede is de gebalde vuist van mensen
is het warme brood op de wereldtafel
is de glimlach van de moeder.
Alleen dit.
En dat ploegen die diepe voren snijden in de aarde
enkel één naam schrijven:
Vrede. Niets anders. Vrede.

Op de rails van mijn verzen
de trein die de toekomst tegemoet gaat
geladen met tarwe en rozen
is vrede.

Mijn broeders,
de hele wereld met al zijn dromen ademt in vrede
Geef ons uw handen, mijn broeders,
Dat is vrede.

Wijsheid

Ποιες είναι οι επιτυχίες της ζωής;

Επιτυχία είναι:

Στην ηλικία των 3 χρονών, να μην κατουράς το βρακί σου.

Στην ηλικία των 12, επιτυχία είναι να έχεις φίλους.

Στην ηλικία των 18, επιτυχία είναι να έχεις δίπλωμα οδήγησης.

Στην ηλικία των 20, επιτυχία είναι να κάνεις σεξ.

Στην ηλικία των 35, επιτυχία είναι να έχεις χρήματα.

Στην ηλικία των 50, επιτυχία είναι να έχεις χρήματα.

Στην ηλικία των 60, επιτυχία είναι να κάνεις σεξ.

Στην ηλικία των 70, επιτυχία είναι να έχεις δίπλωμα οδήγησης.

Στην ηλικία των 75, επιτυχία είναι να έχεις φίλους.

Στην ηλικία των 80, επιτυχία είναι να μην κατουράς το βρακί σου.

Wat zijn de successen van het leven?

Succes is:

Op 3-jarige leeftijd niet in je onderbroekje plassen.

Op 12-jarige leeftijd is succes het hebben van vrienden.

Op 18-jarige leeftijd is succes het hebben van een rijbewijs.

Op 20-jarige leeftijd is succes seks hebben.

Op 35-jarige leeftijd is succes geld hebben.

Op 50-jarige leeftijd is succes geld hebben.

Op 60-jarige leeftijd is succes seks hebben.

Op 70-jarige leeftijd is het een succes om een rijbewijs te hebben.

Op 75-jarige leeftijd is succes het hebben van vrienden.

Op 80-jarige leeftijd is succes niet om op je onderbroek te plassen.

Links

✓ De website van onze zustervereniging Chirapsia is te vinden op <https://www.chirapsia.be/>
Chirapsia is een Belgisch-Griekse vereniging vzw uit Kontich.

✓ 'Greekend' promoot Griekenland als weekendbestemming. Een nieuwe toeristische campagne met de naam 'Greekend' van de Griekse Nationale Toerisme Organisatie probeert Europese reizigers het hof te maken om weekendtrips naar het land te maken. Onder verwijzing naar het prachtige weer en de oude sites van het land, promoot de nieuwste advertentiecampaigned Athene en Thessaloniki, de twee grootste steden in Griekenland, als perfecte bestemmingen voor een stedentrip. Zoals de advertentie laat zien, zijn Athene en Thessaloniki de thuisbasis van ongelooflijke restaurants, cafés, kunstgalerijen en musea, waardoor ze geweldige keuzes zijn voor een snelle weekendvakantie. Bezoekers worden uitgenodigd om de bekende en verborgen hoekjes van Griekse steden te ontdekken. De spot wordt uitgezonden in tien landen, waaronder Frankrijk, Duitsland, het Verenigd Koninkrijk, Spanje, Italië, Denemarken, Zweden en Israël. Zie <https://youtu.be/fn2RJOOP5-I>

✓ Het vroegste bewijs van wijnproductie in Griekenland dateert van 6.500 jaar vóór de huidige tijd. Wijn uit Griekenland is historisch en wereldberoemd. Grieken behoren tot de eerste volkeren die wijn in de wereld hebben geproduceerd en Griekenland heeft enkele van de oudste wijngaarden die er bestaan, waardoor het land terecht beroemd is om zijn geweldige lokale wijnen. Griekenland produceert nog steeds traditioneel veel variëteiten, en sommige wijnboeren maken wijnen die de ene voet in de traditie en de andere in innovatie houden. Ontdek wat Griekse wijnen zo speciaal maakt: <https://youtu.be/25Ww9g5yAxw>

✓ Een scheepswrak op het Griekse eiland Lefkas in de Ionische Zee is een aangrijpend monument geworden voor de menselijke tragedie van migratie. Het wrak van een oude roestige trawler waarvan de lokale bevolking denkt dat hij vanuit Tunesië was vertrokken, ligt verlaten op het strand van Gaidaros in Kalamitsi. Hoewel onduidelijk is hoe de trawler op 10 december 2021 op het strand terecht is gekomen, gaat de Kustwacht ervan uit dat deze te midden van slecht weer is aangespoeld. Het had hoogstwaarschijnlijk migranten uit Noord-Afrika en Tunesië naar Italië vervoerd.
<https://youtu.be/AkRB5uww3FY>

- ✓ Eleftherios Venizelos, geboren in Mournies (Chania, 23 augustus 1864) diende zeven keer als premier van Griekenland. Voor de meeste mensen werd hij gezien als de belangrijkste politicus van het land omdat hij de Griekse grenzen uitbreidde en constitutionele hervormingen bracht die Griekenland moderniseerden. Zie twee video's over Venizelos gerealiseerd door het Benaki-museum <https://youtu.be/yIpVw3Ft0J4> en <https://youtu.be/DmiSyzf6BsQ>. De video Ο Πολιτικός της Μεγάλης Ελλάδας, De politicus van Magna Graecia, kan je hier bekijken: https://youtu.be/KbHJ_d_5prg
- ✓ Het was uitzonderlijk dat honderdduizenden vissen doodvroren in de Richo-lagune van het Drepano-meer in het noorden van Griekenland. De vissen, grotendeels zeebrasem en witte zeebrasem, konden de ijsskoude temperaturen in het hele land niet verdragen in de nasleep van de sneeuwstorm Elpis, die een groot deel van Griekenland verlamde. Het hele land had te maken met lage temperaturen en zware sneeuwval. Zelfs aan de zeeboorden nabij het dorp Sagiada, Epirus, vormde zich ijs. Zee-ijs is meestal te vinden in meer noordelijke en polaire oceanen. De specifieke vissoort, zeebrasem, is bijzonder gevoelig voor temperatuurveranderingen en vooral voor de kou. De vissen stierven aan thermische shock. Meestal varieert de temperatuur van de lagune in de winter van zeven tot acht graden Celsius. De sneeuwstorm zorgde ervoor dat er ongeveer 20 cm sneeuw viel in Athene. De zware sneeuwval, die vrij ongewoon is voor de stad, in combinatie met lage temperaturen en zware wind, veroorzaakte veel storingen in heel Athene. <https://youtu.be/Kbax2cCthIM>. Diezelfde verblindende sneeuwval te midden van vriestemperaturen die het land in zijn greep hield, veranderde een treinreis van Athene naar Thessaloniki op 24 januari 2022 in een onverwachte Odyssee nadat de trein 17 uur lang vast zat in Oinoi: <https://youtu.be/uz-QsAHStV4>
- ✓ Een Chinese zangeres genaamd Elpida Wu bracht onlangs een video uit waarin ze een Grieks nummer van popartiest Helena Papparizou in perfect Grieks ten gehore brengt. Het nummer *Mazi sou* dat op YouTube verscheen, werd meteen een hit op sociale media. Haar bewondering voor Griekenland is groot. Ze spreekt en zingt om China en Griekenland nader tot elkaar te brengen, de relaties te versterken. In 2021 nam Elpida deel aan een video waarin professoren en studenten aan Chinese universiteiten het lied *Let the dances keep* van Dionysis Savvopoulos uitvoerden, om de 200ste verjaardag van de Griekse Revolutie te vieren. Tijdens het academiejaar 2015-2016 studeerde ze op Corfu via een studentenuitwisselingsprogramma. Ze zegt dat ze net zoveel van Corfu houdt als van Kreta, maar ze is niet zo dol op Santorini. Beluister Elpida op <https://youtu.be/h3nJ5hoGPMs>
- ✓ Het Ionische eiland Paxos is de serene en pittoreske thuisbasis van slechts 2.500 mensen en heeft veel te bieden aan toeristen. Vanwege zijn plaats in de geschiedenis en de vele culturele bezienswaardigheden maakt Paxos deel uit van een Europees netwerk dat de Culturele Dorpen van Europa wordt genoemd. Gevoelig voor de behoeften van de vele zwerfdieren op het eiland, een blijvend probleem op veel Griekse eilanden, werd in 2005 een dierenwelzijnsorganisatie opgericht op Paxos. In samenwerking met de lokale gemeente Gaios is de liefdadigheidsinstelling erin geslaagd om het aantal zwerfdieren op Paxos te beheersen en zelfs een permanent chirurgisch kantoor in Magazia, Μαγαζιά, op te zetten, dat in september 2013 werd geopend. Geniet van deze mooie 4K-video: <https://youtu.be/jzAs71DgC68>
- ✓ Griekenland heeft meerdere geneeskrachtige thermale bronnen. Zo ondermeer in Smokovo, 35 km ten zuidwesten van Karditsa, in de bergketen van Agrafa, op een hoogte van 450 meter. De eerste vermelding van het gebruik van deze warmwaterbronnen werd gemaakt in 1662. <https://youtu.be/Gx4O7bVyTjg>. In diezelfde streek werd aan het einde van vorige eeuw het kunstmatige meer van Smokovo gerealiseerd. Dit project temde het water van de rivier Onochonos en resulteerde in een meer van bijna 10.000 hectare en een totaal van 240 miljoen kubieke meter. Het water wordt uitsluitend gebruikt voor de irrigatie van bijna een half miljoen hectare van de Thessalische vlakte, terwijl ze tegelijkertijd twee energiecentrales voeden. <https://youtu.be/pcfM59BZgM>
- ✓ De volledige Parthenon-friezen kan je nu bekijken op een nieuwe website van het Akropolismuseum. De friezen die waarschijnlijk gemaakt zijn door de beeldhouwer Phidias en zijn assistenten tussen 443-437 vóór Christus en oorspronkelijk 160 meter lang waren, overleven tot op de dag van vandaag. De meeste van de prachtige gebeeldhouwde panelen van het Parthenon-friezen zijn ondergebracht in het British Museum in Londen, de rest wordt tentoongesteld in het Akropolismuseum in Athene en deels in andere musea, waaronder het Louvre. De verbeterde website stelt kunstliefhebbers van over de hele wereld in staat om de ongelooflijke friezen te analyseren en te bewonderen, die een processie afbeeldt voor het oude festival genaamd de Panathenaia. Een verbluffende reeks van bijna 400 menselijke figuren, waaronder wagenmenners en mensen te paard, evenals honderden dieren en talloze offers aan de godin Athena versieren de friezen. De Panathenaia was een viering van Athena, de beschermgodin van Athene, en was een meerdaags festival dat ook atletiekwedstrijden omvatte. Gebruikers van de website krijgen ook de mogelijkheid om te lezen over de geschiedenis van het Parthenon en de Parthenon-friezen. Ze kunnen ervoor kiezen om het geheel van de friezen te bekijken, of het te bewonderen per thematische sectie, of gewoon elk paneel afzonderlijk verkennen. De website is ontwikkeld

in samenwerking tussen het Akropolismuseum, de Acropolis Restoration Service en het National Center for Documentation & Electronic Content. <https://www.parthenonfrieze.gr>

✓ Irimi Konitopoulou-Legaki, de 'Stem van de Egeïsche Zee' stierf op 29 maart 2022 op 91-jarige leeftijd. Ze was een van de grootste zangers van traditionele Egeïsche eilandmuziek. Met haar karakteristieke stem hield ze die muziek levend en maakte het modern. Ze heeft een rijke discografie die begon in de jaren 1960 met 45 toerenplaten. Ze heeft deelgenomen aan veel concerten. Nisiotika zijn de liederen en dansen van Griekse eilanden met een verscheidenheid aan stijlen. De lier is het dominante folkinstrument samen met de laouto, viool, tsampouna en souravli met zeer uiteenlopende Griekse kenmerken. Zie de reportage van Open TV op <https://youtu.be/MaanVe63-uw> en beluister enkele liederen op <https://youtu.be/1maoPdNrlxQ>

✓ Bekijk zeker de reportage Happy Traveller στην Οδησό της Ουκρανίας- Gelukkige Reiziger in Odessa van Efthis Bletsas en Electra Asteri op SKAI-tv, met ondermeer een bezoek aan het Filiki Eteria Museum, een baken van hellenisme. Je kan het hier bekijken: <https://youtu.be/KHYI0hagudo> . Stream deze video in HD bij voorkeur naar jou televisie.

✓ We lezen in deze Nea Paralias dat Griekenland en Oekraïne iets met elkaar hebben, en dat gaat soms ver. Zo is er bijvoorbeeld het Grieks-Oekraïense kunstenaarskoppel Safronof-Tsantekidou. Zij, Ira Tsantekidou, Ηρά Τσαντεκιδού, werd geboren op 1 juni 1967 in het zuiden van Oekraïne uit Griekse ouders die kort voordien Griekenland waren ontvlucht (na de staatsgreep van 21 april 1967). Ze groeide op en studeerde in Oekraïne. In de jaren 1990 keerde ze terug naar Griekenland en woonde meer dan 10 jaar in Thessaloniki. Onlangs kwam ze op het tv-kanaal Украина 24 (Ukraina 24) met drie nieuwe schilderwerken als hulde aan de Oekraïense president.

Hij, Vlad Safronof, Влад Сафронофф, werd geboren in de ondertussen bekende en zwaar belegerde universiteitsstad Charkov, de 2de grootste stad van het land.

Beiden waren meermaals in Vlaanderen en stelden hun werken tentoon. Tussendoor toverden ze Brugse taferelen op nieuwe doeken. Twee van hun werken, 'Lentedromen' en 'Brugge' sieren een Brugse woning.

Zie <https://www.ira-tsantekidou.com/> en <https://www.vlad-safronow.com/>

Facebook: <https://www.facebook.com/ira.tsantekidou>

<https://www.artmajeur.com/nl/academiamallorca/artworks/15557716/volodymyr-zelensky>

✓ De voorbije weken zagen we talrijke triestige beelden uit Marioepol. Zie hoe gezellig het was in 2018 op het Grieks Plein in het centrum van Marioepol, een symbool van vriendschap en solidariteit tussen de Griekse en Oekraïense bevolking. Zal het er ooit nog zo uitzien?

<https://youtu.be/L0A389L6tyU> of algemeen <https://youtu.be/jrGDzQgfanI>

Een documentaire over de Grieken in Marioepol zie je op <https://youtu.be/4S6d1CbZ9R8> en over de Grieken van de Krim op <https://youtu.be/XztCS71nExg>

Eén week vóór de Russische invasie bracht de Griekse televisiezender ERT nog een reportage over Marioepol en de grote Griekse gemeenschap aan de kust van de Zee van Azov:

<https://youtu.be/Cl6nKIVqdmQ>

✓ We sluiten dit ledenblad Nea Paralias af met de lijdensweg van de Oekraïense Grieken in gedachten. Een documentaire video uit 2016 schenkt aandacht aan de etnische Grieken in zuidoostelijk Oekraïne tijdens de viering van Panayir, een religieuze feestdag gewijd aan de patroonheilige van de lokale kerk, en Méga Giortí dat een bewijs is van de heropleving van de Oekraïense Griekse cultuur ondanks hun geblokte verleden.

Méga Giortí verenigt niet alleen de Griekse gemeenschap, maar ook alle andere etnische minderheden die in Pryazovia wonen. Het festival omvat een traditionele feestprocessie, een concert en ander entertainment, en er worden nationale gerechten geserveerd. Omdat de Grieken van Pryazovia dicht bij de demarcatielijn wonen (tussen door de overheid gecontroleerde en niet door de overheid gecontroleerde gebieden van Oekraïne) van waaruit voortdurend gewerschoten te horen is, is het gevoel van saamenhorigheid van het festival nog belangrijker geworden. Maak kennis met de Grieken in Volnovacha (Βολνοβάχα, Волновaha) op <https://youtu.be/veAWovd8vT0>

NB: Kies in de instellingen van de YouTube-player voor ondertiteling in het Nederlands (of Grieks).

Ga naar Instellingen > CC Ondertiteling > Automatisch vertalen > Nederlands.

We besteden veel zorg aan de informatie in ons ledenblad. Desalniettemin kunnen de teksten onjuistheden, (ver)taalfouten of typfouten bevatten. We analyseren tientallen anderstalige bronnen voor de samenstelling van de bijdragen. We vermelden tal van links naar sites die beheerd worden door derden. Deze links worden als illustratie bij de teksten en voor uw gemak aangeboden. Wij zijn niet verantwoordelijk voor de goede werking van de links. Links kunnen na verloop van tijd niet meer werken. De opname van links impliceert geen enkele samenwerking met de uitbaters van deze websites, noch goedkeuring van de inhoud van deze websites.

